KISA KLASİKLER / 43

MARK TWAIN

Âdem ile Havva'nın Güncesi

ÇEVİRİ: SELÇUK IŞIK

can klasik

Can Klasik

Âdem ile Havva'nın Güncesi, Mark Twain
İngilizce aslından çeviren: Selçuk Işık
The Diaries of Adam and Eve
İlk baskı: Harpers and Brothers New York, 1906
Bu çeviriye kaynak alınan metin: Harpers and Brothers New York, 1906
© 2021, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ağustos 2021, İstanbul
Bu kitabın 1. baskısı 3000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen
Düzelti: Mert Tokur
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)
Kapak illüstrasyonu: Nazlı Karaturna

Baskı ve cilt: Arı Matbaası
Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,
Topkapı, İstanbul
Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-5209-4

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25, Sarıyer/İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 43514

MARK TWAIN

ÂDEM İLE HAVVA'NIN GÜNCESİ

ÖYKÜ

İngilizce aslından çeviren

Selçuk Işık

can

Mark Twain'in Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Hadleyburg'ü Yozlaştıran Adam, 2020

MARK TWAIN, 1835'te ABD'nin Florida eyaletinde dünyaya geldi. Asıl adı Samuel Langhorne Clemens'tir. Babasını çok küçük yaşta kaybeden yazar, okulunu yarıda bırakarak bir basımevinde çalışmak zorunda kaldı. On sekiz yaşına geldiğinde dünyayı keşfetme arzusunda bir genç olarak ABD'nin değişik eyaletlerini gezmeye başladı, bu arada çeşitli matbaalarda çalıştı. Yirmi dört yaşında kaptanlık ehliyetini aldı ve Amerikan İçsavaşı çıkana kadar nehir gezileri düzenleyen gemilerde kaptanlık yaptı. Bazı gezi yazıları ve makaleler yazarak çeşitli eyaletleri dolaştı. 1867'de ilk kitabı *The Celebrated Jumping Frog of Calaveras County*'i (Calaveras İlçesinin Ünlü Sıçrayan Kurbağası) yayımladı. Öksüz ve yaramaz bir çocuğun Mississippi'de geçen maceralarını anlattığı 1875'te yayımlanan *Tom Sawyer'ın Maceraları* adlı kitabı çok sevildi. 1885'te yayımlanan *Huckleberry Finn'in Maceraları* kitabı da kimilerince Amerikan edebiyatının ilk büyük edebî eseri olarak değerlendirilmiştir. Kariyerinin zirvesinde döneminin en önemli Amerikan ünlüsü olduğu düşünülür. 21 Nisan 1910'da Connecticut'ta hayatını kaybetmiştir.

SELÇUK IŞIK, 1986'da Çankaya'da doğdu. Çanakkale Fen Lisesi'ni bitirdikten sonra Marmara Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nde İngilizceyi yetkin bir şekilde öğrendi. Paul Anderer'ın yanı sıra Ernie Trory, Henry David Thoreau, Charles Dickens gibi yazarların eserlerini dilimize kazandırmıştır.

İçindekiler

Âdem'in Güncesinden Alıntılar	11
Havva'nın Güncesi	27
Âdem'in Güncesinden Alıntı	49
Cennetteki O Gün (Şeytan ın Güncesinden Pasajlar)	63
Havva Anlatıyor	71
Şeytan'ın Güncesinden	75

ÂDEM'İN GÜNCESİNDEN ALINTILAR

[NOT.— Bir kısmını birkaç yıl önce çevirdiğim bu günlüğü bir arkadaşım eksik haliyle birkaç nüsha basmış, ancak bu nüshalar okurla hiç buluşmamıştı. Zamanla Âdem'in hiyeroglifl erini deşifre etmeye devam ettikçe, onun gibi halka mal olmuş birinin okurdan esirgenmemesi gerektiğini anladım.—M. T.]

PAZARTESİ

Bu uzun saçlı yeni yaratık da amma çok ayak altında dolanıyor. Dibimden bir an olsun ayrılmıyor, sürekli peşimde. Bu iş hiç hoşuma gitmiyor; birinin bana eşlik etmesine alışık değilim ki ben. Ne olurdu diğer hayvanlarla kalsaydı.... Bugün hava bulutlu, rüzgâr doğudan esiyor, yağmurda bir güzel ıslanacağız anlaşılan. *Biz* mi? Bu "biz" lafını da nereden çıkardım? Sahi, bu yeni yaratık biz deyip duruyor.

SALI

Tüm azametiyle akan şelaleyi seyre dalıyorum ne zamandır. Buradaki en güzel şey bence. Yeni yaratık ona Niagara Şelalesi diyor. Nedenine aklımın ermeyeceğine eminim. Neymiş efendim, Niagara Şelalesi'ne *benziyormuş*. Gerekçeye bak; şımarıklığın, aptallığın daniskası bu

yaptığı. Artık hiçbir şeye isim veremez oldum. Yeni yaratık önüne çıkan her şeye daha ben ağzımı açmadan bir isim takıveriyor. Üstelik hep aynı terane: "Şuna benziyor." Şu dodo[1] mevzusu mesela: Onu bir görenin daha ilk bakışta "dodoya benzediğini" anlayacağını söylüyor, sonra da haliyle o isim kuşa yapışıp kalıyor. Bu konuda kendimi yiyip bitirmekten gına geldi, ama ne yapsam nafile. Dodoymuş! Ben ne kadar dodoya benziyorsam o kuş da ancak o kadar dodoya benziyor.

ÇARŞAMBA

Yağmurdan korunmak için kendime bir barınak yaptım ama şöyle huzurla kafa dinlemek kısmet olmadı. Yeni yaratık çat kapı içeri daldı. Sığınaktan dışarı çıkarmaya çalışınca da, görmesini sağlayan deliklerden yaşlar akıttı, sonra da pençelerinin tersiyle ıslak yanaklarını silip diğer hayvanların huysuzlandıklarında çıkardığına benzer sesler çıkarmaya başladı. Çenesini kapasaydı bari, dur durak bilmeden konuşuyor. Zavallı yaratığa çamur attığımı düşünebilirsiniz, ama hiç öyle bir niyetim yok. Daha önce hiç insan sesi duymadığımdan şu düşsel yalnızlığımın yüce sessizliğini davetsizce bölen her yeni, tuhaf ses kulağımı tırmalıyor. Üstelik bu yeni ses bana o kadar yakın ki, bir bakmışsınız omzumun üstünde bir bakmışsınız kulağımın dibinde, bir o yanımda bir öbür yanımda. Halbuki ben yalnızca az ötemdeki sesleri duymaya alışkınım.

CUMA

İsim takma işi tüm çabalarıma rağmen dolu dizgin devam ediyor. Burası için insanın kulağına hoş gelen, gü-

1. Orijinal metinde de "dodo" olarak bahsedilen bu canlı, dodo ya da Mauritius dodosu olarak bilinen bir kuş türüdür. Güvercingiller familyasına mensup bu tür 17. yüzyıl sonlarına dek Mauritius civarında yaşamış, ardından soyu tükenmiştir. (Y.N.)

zel bir isim bulmuştum: *Cennet Bahçesi*. Gizliden gizliye bu adı kullanmaya devam ediyorum, ama ortalıkta söyleyemiyorum artık. Yeni yaratıksa her yanı ağaçlıkla, kayalıkla, doğal manzarayla kaplı olduğundan bu yerin bahçeye benzer bir yanının olmadığını söylüyor. Parka benziyormuş, hatta parktan başka bir şeye benzemiyormuş. Hal böyle olunca da, bana hiçbir şey sorulmadan yeni bir isim konmuş oldu: *Niagara Şelalesi Parkı*. Bu yaptığı düpedüz zorbalık diye düşünürken o çoktan uyarı levhasını koyuvermişti:

ÇİMLERE BASMAYINIZ

Hayatımın ne tadı ne tuzu kaldı.

CUMARTESİ

Yeni yaratık tıka basa meyve yiyor. Bu gidişle elde avuçta bir şeyimiz kalmayacak. "Biz" çıktı ağzımdan yine. Bu lafını o kadar duydum ki benim de dilime dolandı, ne yapayım. Bu sabah amma da sis var. Şahsen sisli havada dışarı çıkmam. Yeni yaratık sis falan dinlemeden kendini dışarı atıyor. Havaya aldırmadan çıkıyor, sonra da çamurlu ayaklarla paldır küldür içeri dalıyor. Konuşuyor da konuşuyor. Burası bir zamanlar ne huzurlu, ne sessiz sakin bir yerdi.

PAZAR

Köşeme çekildim. Haftanın bu günü giderek daha can sıkıcı bir hal almaya başlıyor. Geçtiğimiz kasım ayında pazar günlerinin dinlenme günü olmasına karar verildi. Halbuki önceden haftanın altı gününü zaten dinlenmeye ayırıyordum ben. Bu sabah yeni yaratığı toprak parçalarıyla yasak ağaçtan elma düşürmeye çalışırken gördüm.

PAZARTESİ

Yeni yaratık adının Havva olduğunu söylüyor. Pekâlâ, benim için bir mahzuru yok. Yanıma gelmesini istediğimde ona bu isimle seslenmeliymişim. Dibimden ayrılmadığından bunun fuzuli olduğunu söyledim ben de. Bu "fuzuli" lafı çok hoşuna gitmiş olacak ki bana olan saygısı artıverdi; sahiden de saygıyı hak edecek kadar kallavi, sıkı bir kelime bulmuştum ve bol bol kullanmaya değerdi. Yaratık değil bir kadın olduğunu iddia ediyor kendisi. Belki de uyduruyordur, ama öyle olsa da benim için bir şey fark etmez. Tek istediğim kendi başının çaresine bakıp biraz susması.

SALI

Tüm yöreyi berbat isimlerle ve iğrenç levhalarla hallaç pamuğuna çevirdi:

GİRDAP HAVUZU'NA GİDER
KEÇİ ADASI'NA GİDER
RÜZGÂR MAĞARASI'NA GİDER

Müşterisi olsa bu parktan mis gibi sayfiye yeri olacağını söylüyor. "Sayfiye yeri" de onun anlamsız, uydurma laflarından biri işte. Sayfiye yeri de neymiş? En iyisi hiç deşmemek; biri soru sorsa da uzun uzadıya anlatsam diye yanıp tutuşuyor.

CUMA

Şelaleye atlamayayım diye yalvarır oldu şimdi de. Iyi de bunun kime ne zararı var? Neymiş, düşündükçe tüyleri diken diken oluyormuş. Nedenini anlamak mümkün değil. Her zaman yaptığım şey oysaki; buz gibi suya dalmanın heyecanı hoşuma gidiyor. Şelaleler tam da bu

işe yarıyor sanırdım. Görebildiğim başka da faydaları olmadı bugüne kadar; öyle ya, bir işe yaramaları gerekiyordu. Dediğine göre tıpkı gergedanlar ve mastodonlar gibi seyredilmek için varlarmış.

Şelaleye fıçıyla girdim, yaranamadım. Varille girdim, olmadı. İncir yaprağından bir kostümle oramı buramı kapatarak girdap ve çağlarcaları yüzdüm. İncir yaprağı darmadağın oldu. Bu kez de taşkınlığımdan şikâyet ede ede başımın etini yedi. Elim kolum bağlandı burada artık. En iyisi buralardan bir süre uzaklaşmak.

CUMARTESİ

Geçen salı gecesi kaçtım, iki gün yol gittikten sonra kendime başka bir barınak inşa edip inzivaya çekileyim dedim, ama izimi ne kadar kaybettirmeye çalıştıysam da evcilleştirip adına kurt dediği bir yaratığın yardımıyla beni gafil avladı. Yanıma gelir gelmez de yine o acınası sesleri çıkarmaya, görmesine yarayan o deliklerden yaşlar dökmeye başladı. Bu seferlik onunla dönmek zorunda kaldım, ama fırsatını bulur bulmaz tekrar göç edeceğim. Saçma sapan şeylerle uğraşıyor; neymiş efendim, aslan ve kaplanların –yine kendi taktığı isimler tabii– dişlerinin yapısı birbirlerini yemelerini gerektiren cinsten olmasına rağmen neden ot çöple besleniyorlarmış. Bu çok aptalca; çünkü bunun için birbirlerini öldürmeleri gerekirdi ve anladığım kadarıyla bu da şu "ölüm" dedikleri şeyle sonuçlanırdı, ölümse parka henüz ayağını basmamıştı. Bu da büyük talihsizlik bazı açılardan ya, neyse.

PAZAR

Köşeme çekildim.

PAZARTESİ

Sanırım tüm haftanın ne işe yaradığını sonunda anladım: Pazar gününün yorgunluğunu atmaya. Fena fikir değil aslında... Yasak ağaca tırmanıyor gene. Ben de mecburen toprak parçaları ata ata aşağı indirdim. Kimse bakmıyormuşmuş. Kimsenin bakmıyor olmasını tehlikeli işlere kalkışmak için yeterli bir mazeret olarak görüyor. Bunu ona da söyledim. Mazeret kelimesine bayıldı, hatta bildiğin gözü kaldı bence. Sıkı kelime doğrusu.

PERŞEMBE

Dediğine göre benim kaburgamdan yaratılmış. En hafif tabirle kuruntu bu. Kaburgalarım yerli yerinde duruyor benim yahu..... Şimdi de akbabaya taktı kafayı; ot kesmiyormuş hayvanı, leşle beslenmeye meyilli olduğu için evcilleştiremeyeceğinden korkuyormuş. Kimse kusura bakmasın, akbaba eldekiyle yetinmek zorunda. Hayvanı burada rahat ettireceğiz diye tüm düzenimizi bozamayız ki.

CUMARTESİ

Dün her zamanki gibi kendini suda seyrederken gölete düşüverdi. Az daha boğuluyordu. Boğulma duygusu pek nahoş bir duyguymuş dediğine göre. Bu nahoş duygu, onun şu balık adını verdiği yaratıklara ah vah etmesine neden oldu. İsimlere zerre ihtiyaç duymayan şeylere isim takmaya devam ediyor, onlara seslendiğinde oralı olsalar içim yanmayacak. Hanımefendinin umurunda mı sanki, mankafa işte ne olacak. Geçen gece sürüsüne bereket balığı çadıra getirip ısınsınlar diye yatağıma koydu. Gün içinde fark ettim ki yeni yerlerinde hiç de öyle mutlu değiller, iyice içlerine kapanıp durgunlaşmışlar. Gece çökünce hepsini kapı dışarı edeceğim. Bir daha bu yapış yapış, ıslak yaratıklarla uyumak mı? Tövbeler ol-

sun. Hele insan çıplakken bu iş hepten işkenceye dönüşüyor.

PAZAR
Köşeme çekildim.

SALI
Şimdi de bir yılana sardırdı. Üzerlerinde olmadık deneylere girişip rahat bırakmadığı öbür hayvanlar bu durumdan çok memnunlar. Benim zaten canıma minnet. Yılanla çene çalabildiği için biraz olsun kafamı dinleyebildim.

CUMA
Yılan yasak ağacın meyvesinin tadına bakmasını salık vermiş; bu deneyimin sonucunda pek muazzam, asilane bir eğitimden geçmiş olacakmış bizimki. Bunun bir başka sonucunun daha olacağını, dünyaya ölüm denen musibeti getireceğini söyledim. Bu bir hataydı. Ah keşke düşüncelerimi kendime saklasaydım, anlattıklarım ona fikir vermekten başka bir işe yaramadı. Bu sayede hasta akbabayı kurtarabilir, açlıktan heder olan aslan ve kaplanların midelerini taze etle doldurabilirdi. Ağaçtan uzak durmasını ne kadar öğütlesem de dinletemedim. Bela geliyorum diyor. En iyisi buralardan göçmek.

ÇARŞAMBA
Çok ilginç zamanlardan geçiyorum. Geçen gece barınaktan sıvışıp kaçtım. Musibet başlamadan, parktan bir an önce kurtulup soluğu başka diyarlarda alabilmek umuduyla dörtnala at sürdüm, ama hayallerim suya düştü. Güneşin yükselmesinden yaklaşık bir saat sonra, binlerce hayvanın otladığı, orada burada pinekliği ya da birbirleriyle türlü oyunlar çevirdiği, çiçeklerle kaplı bir

ovada atımı sürüyordum ki, hayvanlar ansızın ürkütücü sesler çıkarmaya başladı; derken ovaya ümitsiz bir kargaşa hâkim oluverdi, bir de baktım ki yaratıklar birbirinin canına okuyor. Neler döndüğünü hemen anladım; Havva yasak elmayı yemiş, ölüm dünyaya gelmişti. Kaplanlar bana hiç aldırmadan atımı yedi, orada biraz daha kalsaydım beni de yiyeceklerdi. Hiç durur muyum, arkama bile bakmadan tüydüm. Tam kendime parkın uzağındaki bu yeri bulmuş, birkaç gün kafa dinlemiştim ki ne yaptı ne etti yine beni buldu. Bulmakla kalmadı, buraya da Tonawanda ismini verdi. Ne kadar da Tonawanda'ya *benziyormuş*. Gerçi buralarda yiyecek namına pek bir şey bulunmadığından, yanında şu elmalardan getirdiği için geldiğine sevinmedim desem yalan olur. Kurt gibi acıkmıştım, elmaları yemekten başka çarem yoktu. Bu davranışım prensiplerime aykırıydı ama prensipler de karın doyurmuyor ki canım... Buraya geldiğinde üstünü başını ağaç dallarıyla, yapraklarla örtmüştü. Böyle saçma sapan davranarak ne yapmaya çalıştığını sorup, üstünde ne var ne yoksa fırlatıp attığımda yanakları al al oldu, fıkırdamaya başladı. Daha önce yanakları al al olup fıkırdayan birine denk gelmemiştim; açıkçası bu durum bana yakışıksız ve aptalca geldi. Yakında benim de anlayacağımı söyledi. Haklıydı da. Açlığımı unutup yarısı yenmiş elmamı bir kenara bırakarak –ki mevsimi geçmiş olmasına rağmen yediğim en lezzetli elmaydı– fırlattığım dal ve yaprakları giyinip kuşanmaya başladım; sonra da tüm ciddiyetimle, karşımda çırılçıplak dikilip kendini gülünç duruma düşüreceğine gidip biraz daha yaprak toplamasını söyledim. Sözümü dinledi ve sonra sürüne sürüne vahşi yaratık savaşının yaşandığı ovaya gidip biraz hayvan postu topladık. El âleme karşı giyebileceğimiz yamalı bir-iki elbise yaptırdım ona bu postlardan. Biraz konforsuz falan ama havalı görünüyor; zaten elbiselerin

püf noktası da bu değil mi... Gün geçtikçe arkadaşlığının kıymetini daha iyi anlıyorum. Sanırım onsuz yalnız ve çökmüş hissederdim, hele ki yerimden yurdumdan olmuşken. Ha bir şey daha var: Öbür dünya için çalışmamızın emredildiğini söylüyor. Eğer öyleyse çok işe yarar. O çalışır, ben de işlerin idaresini üstlenirim.

ON GÜN SONRA

Başımıza gelen felaketten beni sorumlu tutuyor! Neymiş efendim, İblis yasak meyvenin elma değil de kestane olduğuna ikna etmişmiş onu. Üstelik bunu canıgönülden inanarak söylüyor. Ağzıma kestane sürmediğim için masumum o halde dedim. Meğer İblis "kestane" lafının eskimiş, bayatlamış espri anlamına gelen mecazi bir terim olduğunu söylemiş. Bunun üzerine betim benzim attı; çünkü her ne kadar yepyeni olduklarını düşünsem de, zaman geçsin diye yaptığım bu esprilerde illaki bir kestanelik vardır diye geçti aklımdan. Felaket gerçekleşmeden hemen önce bu kestane esprilerden hiç yapıp yapmadığımı sordu. Ne yalan söyleyeyim, yalnızca içimden geçirmiş olsam da bir tane patlatıvermiştim. Espri şuydu: Şelaleleri aklımdan geçiriyordum ve kendi kendime, "Şu kocaman su kütlesinin tepetaklak düşüşünü seyretmek ne harika bir şey!" dedim. O anda aklımda bir şimşek çaktı; kendimi tutamayıp, "Asıl mesele aşağı akmak değil, yukarı tırmanmak!" deyiverdim. İşte ben tam gülmekten ölmek üzereyken ortalık kan gölüne döndü, canımı zor kurtardım. "Aha!" dedi zafer kazanmış bir edayla, "Gördün mü bak? İblis tam da bu espriden bahsediyordu. İlk Kestane dedi buna. Söylediğine göre de neredeyse yaradılış kadar eski bir espriymiş," dedi. Heyhat! Galiba suçlu olan benim. Ah keşke bu kadar nüktedan, bu kadar parlak zekâlı olmasaydım!

ERTESİ YIL

Adını Kabil koyduk. Ben Erie Gölü'nün kuzey kıyılarında avlanırken sığınağımızın bir-iki mil –üç-dört mil de olabilirmiş, tam kestiremiyor– uzağında, ormanın derinliklerinde yakalamış onu. Bazı açılardan bizi andırıyor, aramızda bir akrabalık olabilir. Havva böyle düşünüyor, ama kanımca yanılıyor. Ufak tefek bedeni onun bambaşka, yeni bir tür hayvan olduğunu kanıtlıyor. Kim bilir, belki bir balıktır. Gerçi suya koyunca hemen batıverdi, Havva da güzelim deneyin sonuçlanmasına fırsat vermeden dalıp bir çırpıda onu sudan çıkardı. Ben hâlâ bir balık olduğunu düşünüyorum ama Havva ne olduğunu umursamıyor, üstelik bunu kanıtlamama da müsaade etmiyor. Neden böyle yaptığını aklım almıyor. Yaratığın gelişi onun doğasını tümden değiştirmişe benziyor, deney meney yapmaz oldu artık. Yaratığın üstüne öbür hayvanlardan çok daha fazla düşüyor, nedenini kendi de bilmiyor. Aklı karmakarışık, her halinden belli. Balık kimi geceler huysuzlanıp suya kavuşmak istediğinde kalkıp saatlerce kucağında sallıyor. Böyle anlarda, bakmasına yarayan deliklerden su geliyor, balığın sırtını sıvazlayıp yatışsın diye yumuşak sesler çıkarıyor; çektiği ıstırap, keder yüzünden okunuyor. Başka balıklar için hiç böyle bir şey yaptığını görmemiştim ve bu durum fena halde canımı sıkıyor. Yerimizden yurdumuzdan olmadan önce de yavru kaplanları sırf oyun olsun diye böyle kucağında taşırdı ama sadece oyundu işte, yedikleri yemek midelerine dokundu diye asla ortalığı velveleye vermezdi.

PAZAR

Pazar günleri çalışmıyor, bitkin bitkin uzanıp balığın üzerinde debelenmesinin keyfini çıkarıyor; bir taraftan da onu neşelendirmek için aptalca sesler çıkarıyor, pençelerini çiğner gibi yapıyor, balık da kıkır kıkır gülüyor.

Doğrusu, daha önce hiç gülen balık görmemiştim. Bu durum beni işkillendirmeye başlıyor... Pazar günlerini sevmeye başladım. Malum tüm hafta onca işin idaresini üstlenmek insanın pestilini çıkarıyor. Daha fazla pazar olmalı. Eskiden pazar günleri hiç geçmek bilmezdi, şimdiyse göz açıp kapayıncaya kadar geçiyor.

ÇARŞAMBA

Balık falan değil bu. Ne olduğunu tam kestiremiyorum. Halinden memnun olmadığında tuhaf, şeytani sesler çıkarıyor, keyfi yerindeyken de "agu agu" diyor. Bizden biri değil, çünkü yürümüyor; kuş değil, uçmuyor; kurbağa desem değil, zıplamıyor; yılan desem hiç değil, sürünmüyor. Yüzüp yüzmediğini ölçme fırsatı bulamasam da balık olmadığına adım gibi eminim artık. Sırtüstü uzanıp ayaklarını havaya kaldırıp duruyor. Daha önce hiçbir hayvanın böyle bir hareket yaptığına şahit olmadım. Havva'ya onun esrarengiz bir yaratık olduğunu söyledim, ama anlamadığı bu söze bayılmakla yetindi. Bana kalırsa ya esrarengiz bir yaratık, ya da bir çeşit böcek. Ölünce parçalarına ayırıp neymiş ne değilmiş diye bakacağım. Daha önce hiçbir şey kafamı bu kadar karıştırmamıştı.

ÜÇ AY SONRA

Kafa karışıklığım azalacağına giderek katmerleniyor. Gözüme neredeyse hiç uyku girmiyor. Sırtüstü uzanmayı bırakıp dört ayak üstünde gezinmeye başladı. Gerçi onu öbür dört ayaklı hayvanlardan ayıran bir şey var; ön ayakları olması gerekenden kısa olduğu için gövdesi sevimsizce havaya dikiliyor. Vücut yapısı bize benzese de yürüyüş biçimine bakılırsa bizim soyumuzdan olmadığı kesin. Ön ayaklarının kısalığı, arka ayaklarının görece uzun oluşuyla daha çok kanguru familyasındanmış gibi

duruyor ama kanguru dediğin hoplar zıplar, bizimki zıplamıyor, farklı bir tür olsa gerek. Eşi benzeri görülmemiş, kayıtlara geçmemiş, tuhaf bir tür. Keşif bana ait olduğu için bu türe isim verme hakkını kendimde görüp adını *Kangururum Âdemiensis* koydum... İlk geldiğinde daha yavruydu demek ki, o günden bugüne iyice serpildi. Şu an ilk geldiği haline göre yaklaşık beş kat büyüdü, huysuzlandığında da sesi ilk zamanlara kıyasla yirmi iki ila otuz sekiz kat fazla çıkıyor. Sert davranarak susturmaya çalışmak bir işe yaramıyor, hatta ters tepiyor. Hal böyle olunca sertliği bıraktım ben de. Havva onu tatlı sözlerle ya da vermeyeceğine söz verdiği şeyleri eline tutuşturarak kandırıyor. Dediğim gibi, kanguru ilk geldiğinde ben evde yoktum, Havva onu ormanda bulduğunu söylemişti. Türünün tek örneği olması saçma gibi görünüyor ama sanırım gerçek; zira birkaç haftadır hem koleksiyonuma bir yenisi eklensin, hem de bizim yaratığa oyun arkadaşı olsun diye ormanın içinde arandım durdum, paraladım kendimi ama nafile. Bulabilseydim bizimkinin sesi biraz olsun kesilecek, belki de daha kolay evcilleşecekti. Gelin görün ki avucumu yaladım, sanki yer yarılıp içine girmişti ve tuhaftır ki, bir izine bile rastlamadım. Karada yaşamak zorunda olup kendi başının çaresine bakamayacak durumda olan bir hayvan, nasıl olur da arkasında tek bir iz bırakmadan dolaşabilir ki? Onlarca tuzak kurdum ama fayda etmedi. Bizim hayvandan başka küçük hayvan namına ne varsa hepsini yakaladım. Kapana kısılan hayvanlar sırf süt buraya neden kondu acaba diye merak edip tuzağa düşmüştü anlaşılan. Hiçbiri süte dokunmamıştı bile.

ÜÇ AY SONRA

Kanguru dur durak bilmeden büyüyor; çok tuhaf, şaşırtıcı bir durum bu. Büyüme işini böylesine zamana

yayan bir kanguru görmedim hiç. Kafasında tüyler bitmeye başladı ama kangurularınkinden çok bizimkine benziyor; sadece daha ince ve yumuşak, ha bir de rengi siyah değil, kızıl. Bu sınıflandırılması imkânsız zoolojik ucubenin insana rahatsızlık veren, yanardöner gelişimini düşündükçe aklımı yitirecek gibi oluyorum. Ah bir eşini daha yakalayabilseydim... Ama ne yazık ki hiç umut yok... Bu yeni bir tür ve türünün tek örneği, bu çok açık. Geçenlerde, huyunu suyunu bilmediği yabancıların arasında kimsesiz kalmaktansa yakınlık hissedebileceği, ona şefkat gösterebilecek bir arkadaşı olsun, akrabasız olmaktan iyidir diye düşünerek hakiki bir kanguru yakalayıp getirdim, ama getirmez olaydım. Onu görür görmez öyle bir yaygara kopardı ki, daha önce hiç kanguru görmediğine ikna oldum. Bu zavallı gürültücü minik hayvana acıyorum artık, ama onu mutlu etmek için de elimden bir şey gelmiyor. Ah bir evcilleştirebilseydim... Gelin görün ki buna imkân yok, ne kadar uğraşırsam uğraşayım elime yüzüme bulaştırıyorum. Hayvancağızın küçük dünyasında kopan acı, öfke dolu fırtınaları gördükçe yüreğim sızlıyor. Bırakalım gitsin dedim ama Havva oralı bile olmadı. Bu yaptığı çok zalimce geliyor bana, ona hiç yakıştıramıyorum doğrusu. Belki de haklıdır, kim bilir. Bırakırsak hiç olmadığı kadar yalnızlaşabilir; öyle ya, bir eşini ben bulamadım, hayvancağız nasıl bulsun?

BEŞ AY SONRA

Kanguru falan değil bu. Cık, değil! Havva'nın parmağına tutunarak arka ayakları üstünde doğrulup birkaç adım gittikten sonra yere düşmesinden belli. Muhtemelen bir ayı türü; gerçi ne kuyruğu, ne de kafasındaki hariç bir postu var. Üstelik durmadan büyümesi de bir ayı için tuhaf bir durum; öyle ya, ayıların büyümesi pek de uzun

sürmez. Şu felaketi yaşadığımızdan beri ayılar öyle tehlike arz etmeye başladı ki, bu hayvanın ortalıkta ağızlık takmadan sinsi sinsi dolaşmasına göz yumamam. Havva'ya, "Bunu salalım gitsin, söz sana en âlâsından bir kanguru getireceğim," dedim ama oralı olmadı. Başımıza bin bir türlü iş açmaya ant içti herhalde. Aklını kaçırmadan önce hiç böyle değildi oysa.

İKİ HAFTA SONRA

Ağzını inceledim. Şimdilik bir sıkıntı görünmüyor, hepi topu bir dişi var. Kuyruğu da çıkmadı. Geçmişe nazaran çok daha fazla gürültü yapıyor, hele ki geceleri. Dayanamayıp yatağımı ayırdım, dışarıda yatıyorum. Ama sabah kahvaltıya gittiğimde dişi çıkmış mı diye muhakkak bakacağım. Ağzı dişle dolduğunda gitme vakti gelmiş demektir; kuyruğunun çıkıp çıkmaması umurumda değil, bir ayının tehlike arz etmesi için kuyruğa ihtiyacı yok ki canım.

DÖRT AY SONRA

Bir aydır Havva'nın Buffalo diye adlandırdığı bölgede avlanmak, balık tutmak için evden uzaktaydım; bir tane bile bufalonun olmadığı bu yere ne diye bu adı koydu anlamadım ya, neyse. Ben yokken ayı arka ayakları üstünde badi badi gezinmeyi ve "anna", "babba" demeyi öğrenmiş. Bu kesinlikle yepyeni bir tür. Çıkardığı seslerin bizimkilere benzemesi tamamen tesadüf olabilir, muhtemelen ne bir amacı ne de anlamı vardır; ama ne olursa olsun bu çok sıra dışı bir durum, zira hiçbir ayı böyle sesler çıkaramaz. Konuşmaları taklit etmeye çalışması, kafasından başka hiçbir yerinde kürkü olmaması, kuyruksuz oluşu onun yepyeni bir ayı türü olduğunu gösteriyor. Bundan sonraki gelişimini incelemek epey ilginç olacak. Bu arada yakında kuzey ormanlarına doğru

bir keşif gezisine çıkıp kapsamlı bir araştırma yapacağım. Kıyıda köşede kalmış bir eşi muhakkak vardır. Kendi türünden biriyle arkadaşlık edince biraz olsun evcilleşir belki. Hemen yola çıkacağım ama çıkmadan önce şunun ağzını bir güzel kapatayım.

ÜÇ AY SONRA

Amma da yorucu bir av oldu. Bir şey yakalayabilsem içim yanmayacak. Ben avdayken Havva oturduğu yerden bir tane daha yakalamış! Ben böyle bir şans görmedim. Şu ormanlarda bir asır avlansam bu şeye denk gelemezdim.

ERTESİ GÜN

Eskisiyle yenisini birbiriyle karşılaştırıyorum da, aynı soydan oldukları kesin. Koleksiyonuma katmak için birinin içini doldurayım dedim ama Havva her nedense buna karşı çıktı, ben de istemeyerek de olsa bu düşüncemden vazgeçtim. Bunların türü tükenirse bilim adına telafisi imkânsız bir kayıp olacak. Eskisi daha bir uysallaştı. Papağanla vakit geçire geçire, güçlü taklit yeteneği sayesinde onun gibi konuşup gülmeyi öğrendi. Yeni bir tür papağan olduğu ortaya çıkarsa çok şaşırırım; gerçi balık olduğunu düşündüğüm ilk günlerden bu yana o kadar çok şeye dönüştü ki, aslında şaşırmamam gerekir. Yenisi en az eskisinin ilk zamanları kadar çirkin; kükürt sarısı ve çiğ et karışımı bir ten rengi, eşine az rastlanan, tüysüz bir kafası var. Havva adını Habil koydu.

ON YIL SONRA

Yıllar önce anladık ki meğer bunlar birer oğlan çocuğuymuş. O tıfıl, gelişmemiş halleriyle ortaya çıkınca kafamız karıştı tabii, alışık değiliz ki böyle şeylere. Artık kızlarımız da var. Habil iyi çocuk, ama Kabil ayı olarak kalsay-

dı daha iyiydi. Aradan geçen onca yılda, ilk zamanlarda Havva hakkında ne kadar yanıldığımı çok daha iyi anladım. Onsuz Cennet Bahçesi'nde yaşamaktansa dışarıda onunla yaşarım daha iyi. Başlarda çok konuştuğunu düşünüyordum, şimdiyse sessizliğe bürünür, hayatımdan çeker gider diye ödüm kopuyor. Bizi birbirimize kavuşturan, onun yüreğindeki iyiliği ve ruhundaki sıcaklığı keşfetmeyi bana öğreten o İlk Kestane'ye şükran borçluyum!

HAVVA'NIN GÜNCESİ

CUMARTESİ

Bugün aşağı yukarı bir günlük oluyorum. Buraya dün geldim. En azından bana öyle geliyor. Aksi mümkün değil, zira dünden önceki gün diye bir şey varsa o sırada ben yoktum, olsaydım hatırlardım herhalde. Böyle bir gün olsa bile benim gözümden kaçmış olabilir. Pekâlâ, bundan sonra gözümü dört açıp dünden önceki gün yaşandığı takdirde bir kenara muhakkak not edeceğim. En iyisi kayıtların karışmaması adına daha başından kolları sıvayıp günlük tutmak; çünkü içimden bir ses bu notların günün birinde tarihçiler için büyük önem taşıyacağını söylüyor. Kendimi tam anlamıyla bir denek gibi hissediyorum; öyle ki şu an hiçbir insan evladı benim kadar denek hissedemez kendini, o yüzden buna gitgide daha fazla ikna olu-

yorum: Bir deneğim işte, basbayağı bir denek, daha fazlası değil.

Peki bu deney benden mi ibaret? Hiç sanmıyorum, bu deneyin benim dışımda bir parçası daha olmalı. Tamam, deneyde başrolü ben oynuyorum ama geri kalan bir parçanın da bu işte payı olmalı. Can güvenliğim var mı yoksa sürekli tetikte mi olmam gerekiyor bilmiyorum. Muhtemelen öyle olmak zorundayım. İçimden bir ses burada ipleri elinde tutmanın yegâne koşulunun uyanıklığı elden bırakmamak olduğunu söylüyor. (Şuncacık yaşıma rağmen ne güzel deyimler buluyorum ben öyle.)

Bugün her şey gözüme dün olduğundan daha güzel görünüyor. Dün öyle apar topar yaşandı bitti ki; dağlar eğri büğrü bırakılmıştı, her yanı çerçöple karman çorman olmuş kimi düzlüklerin hali içler acısıydı. Böylesine asil, böylesine hoş sanat eserleri aceleye getirilmemeli. Bu görkemli yeni dünya güzelliğiyle ve asaletiyle göz kamaştırıyor. Üstelik bir çırpıda yaratılmasına rağmen neredeyse

kusursuz. Yukarı bakınca bazı yerlere yeterince yıldız serpiştirilmemiş ama yakında bir çaresine bakılacağına eminim. Geçen gece ay bir anda yerinden oynayıp düşmeye başladı, sonra da gözden kayboluverdi. Doğrusu büyük kayıp. Düşündükçe yüreğim parçalanıyor. Yukarıdaki süsler ve motifler arasında onun güzelliğiyle, kusursuzluğuyla yarışacak bir şey yok. Yerine sağlam tutturmamışlar demek ki. Bir an önce geri dönsün, başka da bir şey istemem.

Tabii nereye gittiğini bilen eden yok. Hem kim kaçırdıysa saklar bence, onun yerinde olsam ben de saklardım. Normalde dürüstlüğüme toz kondurmam ama daha şimdiden anlıyorum ki yaradılışımın özünde güzele duyulan aşk ve tutku yattığı için başkasının ayı elime geçerse, hele bir de o başkasının bundan haberi yoksa, bana asla güven olmaz. Gündüz gözüyle elime geçirsem birilerine yakalanırım diye bırakırım belki ama karanlıkta yakalarsam affetmem, kimse kusura bakmasın. Ne yapayım elimde değil, ayları seviyorum; öyle güzel, öyle romantik görünü-

yorlar ki. Keşke bunlardan beş-altı tane olsaydı; hiç yatağıma gitmez, yosunlarla kaplı bir bayıra uzanır, sabaha kadar gözümü bile kırpmadan onları seyrederdim.

Yıldızlar da gayet hoş. Ah keşke üç-beş tanesini saçıma takabilseydim. Galiba bunu asla gerçekleştiremeyeceğim. Ne kadar uzakta olduklarını bilseniz şaşar kalırsınız, halbuki hiç de öyle görünmüyorlar. Geçen gece ilk kez belirdiklerinde elime uzunca bir sopa alıp düşürmeye çalıştım ama sopanın boyu yetmedi, hayretler içinde kaldım. Bunun üzerine toprak parçaları atarak düşüreyim dedim ama ne çare, pestilimin çıktığıyla kaldım. Solak olduğum için iyi atış yapamadığımdan olsa gerek. Asıl yakalamak istediğim değil de başka bir tanesine hedef aldığımda bile, ne kadar yaklaştıysam da, kara leke halindeki toprak parçasının altın öbekler arasından belki kırk-elli kez kıl payı geçtiğini gördüm, ama kazara da olsa birine denk getiremedim. Az daha dayansaydım, hiç değilse bir tanesini düşürebilirdim.

Sonra hırsımdan oturup biraz ağladım. Benim yaşlarımda biri için ağlamak doğal bir şey olsa gerek. Biraz soluklandıktan sonra elime bir sepet alıp yıldızların yere en yakın olduğu, ufuktaki çizgiye doğru yola koyuldum. Böylece onları kendi ellerimle, kırıp dökmeden, nazikçe toplayabilecektim. Gelgelelim çizgi sandığımdan da uzakta çıktığı için sonunda pes etmek zorunda kaldım. O kadar yorulmuştum ki bir adım daha atacak halim kalmamıştı. Ayaklarım yara bere içindeydi, acıdan kıvranıyordum.

Evim çok uzaklarda kaldığı için geri dönemedim. Üstelik hava da soğumuştu. Neyse ki birkaç kaplana denk geldim de aralarına sokulup ısındım. Keyfim gıcırdı. Çilekle beslendikleri için nefesleri de pek hoş kokuyordu doğrusu. Daha önce hiç kaplan görmemiştim, ama görür görmez çizgili postlarından tanıdım. Şu postlardan ne güzel elbise olur, keşke bir tane bulabilsem.

Bugün artık mesafeleri daha iyi kestirebiliyorum. Gözüme her güzel görünen şeyi ele geçirmek için yanıp tutuşuyordum önceden. Bu şey bazen çok uzaklarda olmasına rağmen elimi uzattığım an tutacakmışım gibi gelirdi. Bazense bir adımlık mesafe var sanırken burnumun dibinde çıkardı. Hah, tabii arada da o kahrolası dikenler olurdu! Dersimi almakla kalmadım, tamamen kendi aklımın ürünü ilk atasözünü de buldum: "Dikenden canı yanan denek, çalıya titreyerek yanaşır." Benim yaşlarımda biri için bayağı sıkı bir laf bu bence.

Dün öğleden sonra bir yere konuşlanıp öbür denek neyin nesi diye uzaktan bir bakayım dedim. Ne yazık ki bir şey anlayamadım. Sanırım o bir erkek. Daha önce bir erkek görmedim gerçi ama tıpkı erkeğe benziyordu, kesin erkekti, eminim. Diğer sürüngenlerden daha fazla merakımı cezbetmeye başladığını fark ettim. Bir sürüngense tabii. Bana kalırsa mavi gözleri ve pasaklı saçlarıyla tam

bir sürüngen. Kalçası yok, başından aşağılara indikçe havuç gibi inceliyor, ayağa kalktığındaysa bacaklarını kule vinci misali açıyor, kesin sürüngen. Gerçi mimari bir yapı olma ihtimali de var.

Başta ondan korkuyordum, ne zaman bana doğru dönse beni önüne katıp kovalayacağını düşünüp topukluyordum; fakat çok geçmeden, asıl onun benden kaçtığını anladım. Çekingenliğimi üzerimden atıp yirmi adım öteden, saatlerce takip edince de sinirlendi, keyfi büsbütün kaçtı. Sonunda fena halde işkillenip bir ağaca tırmandı. Bir süre insin diye bekledim, inmeyince de sıkılıp eve döndüm.

Bugün yine aynı şey oldu. Bizim sürüngeni yine ağaca tırmandırdım.

PAZAR

Ağacın tepesinden inmiyor. Belli ki istirahat ediyor. Bu resmen düzenbazlık. Pazar yan gelip yatma günü de-

ğildir ki canım, cumartesi diye bir şey var. Bana öyle geliyor ki bu yaratığın kaytarmaktan başka derdi yok. Ben olsam dinlenmekten yorulurdum. Orada oturup ağacı izlerken bile yoruluyorum. Bu yaratık ne halta yarar merak ediyorum, bir şey için kılını kıpırdattığını görmedim.

Geçen gece ayı geri gönderdiler, öyle mesudum ki! Ne dürüst insanlar şu komşularım. Her ne kadar tekrar kayıp düşse de bu kez dert etmedim. İnsanın böyle komşuları varken telaşlanmaya ne hacet. Keşke minnettarlığımı göstermenin bir yolu olsaydı. Bizim ihtiyaç fazlası yıldızlardan göndermek isterdim. Gerçi biz değil de ben demeliydim, böyle şeyler sürüngenin umurunda bile olmaz.

Zevksizin, kötü kalplinin teki. Geçen akşam alacakaranlıkta bir de baktım ki sürünüp aşağı inmiş, göldeki benekli balıkları yakalamaya çalışıyor. Ben de zavallı balıkları rahat bıraksın diye toprak parçaları atıp gerisinge-

ri ağaca yollamak zorunda kaldım. Bu muymuş yani yaratılış amacı? Kalbi yok mu bunun? Şu zavallı yaratıklara merhamet etmek nedir bilmez mi? Böyle kaba işler için mi tasarlayıp ürettiler bunu acaba? Yüzünden kabalık okunuyor zaten. Attığım toprak parçalarından biri kulağına çarpınca dile geldi. Bu beni bir hayli heyecanlandırdı, çünkü ilk kez benden başkasının bir şeyler söylediğine şahit olmuştum. Dediklerini anlamasam da manalı şeyler söylüyor gibiydi.

Konuşabildiğini fark edince ona olan ilgim bir kat daha arttı, zira konuşmaya bayılırım ben. Gün boyu bıkmadan konuşurum, uykumda bile susmam. Anlattıklarım da hayli ilginç şeylerdir hani. Hele bir de beni can kulağıyla dinleyen birini bulmuşsam sabahlara kadar susmam, anlattıklarım daha da ilginçleşir.

Bu sürüngen bir insansa ondan bir nesneymiş gibi bahsetmemeliyim değil mi? Buna devam edersem dilin kurallarını çiğnemiş olurum sanki? Sanırım kendisinden bir erkekmiş gibi bahsetmeliyim. Dilbilgisi açısından inceleyecek olursak; yalın haliyle "o", -e haliyle "ona", iyelik ekiyle "onun" demem icap ediyor.[1] Peki o halde, bu yaratık

1. Havva öykünün bu noktasında Âdem'in bir sürüngen değil de bir insan olduğuna kanaat getirdiğinden, buradan itibaren güncesinde nesneler ve hayvanlar için kullanılan *it* zamiri yerine, erkekler için kullanılan *he* zamirini tercih etmeye başlar. Orijinal metinde, Havva yazacağı cümlenin yapısına bağlı olarak Âdem'den *he*, *him* ya da *his* olarak söz edecektir artık. (Y.N.)

başka bir şeye dönene kadar bir erkek olduğunu varsayacağım. Belirsizliklerle cebelleşmektense böylesi daha iyi.

ERTESİ PAZAR

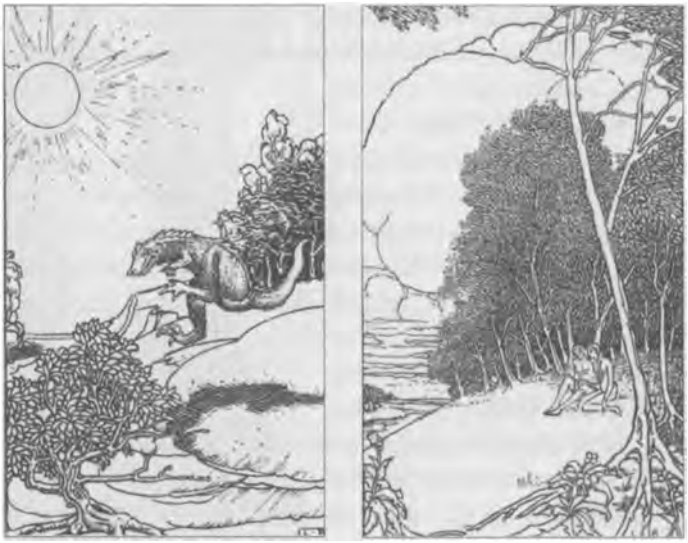
Bütün hafta kendisiyle tanışabilmek için peşinde dolandım durdum. Utangaçlığına aldırmadan hep ben konuştum. Peşinde pervane olmamdan memnun bir hali vardı, bir topluluk olduğumuzu hissettirircesine "biz" lafını sık sık kullandım, artık dışlanmıyor olmak gururunu okşamışa benziyordu.

ÇARŞAMBA

Doğrusu artık gül gibi geçiniyor, her geçen gün birbirimizi daha iyi tanıyoruz. Artık benden kaçmaya yeltenmemesi iyiye işaret; yanında olmamdan hoşlandığını gösteriyor. Bu durum beni sevindiriyor. Ona bir faydam dokunsun diye elimden geleni yapıyorum ki beni daha fazla el üstünde tutsun.

Bir ya da iki gün önce olması lazım, oraya buraya isim verme işini tamamen üstüme aldım. Bu konuda Tanrı vergisi bir yeteneği olmadığı için o da kocaman bir oh çekti zaten. Bana minnettar olduğu her halinden belli. Kendini ne kadar zorlasa da imdadına yetişecek akla yatkın bir isim bulamıyor, bense bu kusurunun farkında değilmiş gibi yapıyorum. Ne zaman karşımıza bir yaratık çıksa onun tuhaf bir sessizlik içinde debelenerek kusurunu açık etmesine fırsat vermeden bir isim buluveriyorum. Onu bu şekilde defalarca yerin dibine girmekten kurtardım. Zira benim böyle bir kusurum yok. Bir hayvanın neye benzediğini ilk görüşte anlıyorum. Bir dakika bile düşünmeme gerek olmadan, birden ilham gelmişçesine doğru isim ağzımdan çıkıveriyor. Halbuki yarım dakika önce o ismin aklımın ucundan bile geçmediğine o kadar eminim ki. Yaratığın yalnızca şekline şemaline bakmam hangi hayvan olduğunu çıkarmama yetiyor sanki.

Dodo çıkageldiğinde de onun bir yaban kedisi olduğunu sanmıştı. Resmen bakışlarından okunuyordu bu. Neyse ki yine imdadına yetiştim. Üstelik bunu yaparken gururunu incitmemeye de özen gösterdim. Öyle bilgiçlik peşinde görünmeden, gayet doğal, şaşkın bir ifade takınarak "Aha, yok artık! Şu gelen dodo mu yoksa!" diye haykırıverdim. Sonra da bu kuşun dodo olduğunu nasıl bildiğimi tane tane anlatmaya başladım. Tabii çaktırmadan. Onun bilmediği bir yaratığı benim biliyor olmama azıcık içerlemiş olabilir gibi gelmişti ama bana gıpta ettiği de gün gibi ortadaydı. Bu çok hoşuma gitmişti. Uykuya dalmadan önce kendimle iftihar ederek defalarca bunu düşündüm. Küçücük bir şey bizi nasıl da mutlu edebiliyor. Hele bir de o mutluluğu hak etmişsek!

PERŞEMBE

İlk acı çekişim. Dün benden bir anda uzaklaştı, onunla konuşmamı istemiyor gibi bir hali vardı. Bu işte

bir yanlışlık var diye düşünüp önce inanamadım. Ben onunla vakit geçirmeye bu kadar bayılıyorken, iki çift laf etsin diye ağzının içine bakıyorken, nasıl olur da durduk yere bana karşı bu kadar zalimce davranabilirdi? Neyse sonunda durumu kabullenip yaratıldığımız günün sabahı onu ilk kez gördüğüm, neyin nesi olduğunu anlamayıp varlığına pek de aldırış etmediğim yerde bir başıma oturdum. Şimdiyse burası benim için artık matemli bir yere döndü. Her şey onu hatırlatıyordu, kalbime bir acı çöküvermişti. Yepyeni bir duygu olduğu için halime bir anlam veremedim. Daha önce hiç böyle bir şey yaşamadığımdan olanlara bir türlü akıl sır erdiremiyordum.

Gelin görün ki gece çöktüğünde yalnızlığa artık daha fazla katlanamadım, ne hata ettiğimi, kendimi nasıl affettirebileceğimi sormak için yeni barınağına gittim. Ama beni yağmurda çamurda kapı dışarı etti. İlk acı çekişimdi bu.

PAZAR

Çok sıkıntılı günler geçirdiysem de mutluyum artık. O günleri hiç aklıma bile getirmiyorum.

Tadına baksın diye o elmalardan birkaç tane düşüreyim dedim ama doğru düzgün taş atmayı bir türlü öğrenemediğim için beceremedim. Yine de iyi niyetliliğim hoşuna gitmiştir herhalde. Öyle ya, yasak elmalara bulaşarak başımı belaya sokacağımı söyleyip duruyor. Yeter ki o mutlu olsun da başıma ne gelirse gelsin, umurumda değil.

PAZARTESİ

Bu sabah ilgisini çekeceğini düşünerek ona adımı söyledim. Fakat umurunda bile olmadı. Çok tuhaf. Şayet o bana adını söyleseydi ilgi gösterirdim. Hatta bu zamana kadar kulağıma çalınan en hoş ses onun adı olurdu.

Çok az konuşuyor. Belki de kafasının pek çalışmadığını belli etmekten çekiniyordur. Böyle düşünüyorsa çok yazık. Zekâ dediğin nedir ki, mühim olan insanın yüreğinde taşıdığı değerlerdir. Ah keşke ona sevgi dolu, iyi bir yüreğin en âlâ zenginlik olduğunu, gönlün zengin değilse aklın beş para etmediğini anlatabilsem.

Çok az konuşmasına rağmen hatrı sayılır bir kelime dağarcığına sahip. Bu sabah kullandığı kelimeyle beni bayağı şaşırttı. Sıkı bir laf olduğunu kendi de fark etmiş olacak ki sanki her gün kullanıyormuş gibi bir-iki defa cümle içinde geçirdi. Ucuz numaralar bunlar. Yine de sağlam bir kavrayış yeteneğine sahip olduğu anlaşılıyor. Ondaki bu yetenek tohumları iyi işlenirse büyüyüp filizleneceğine hiç şüphem yok.

Sahi o kelimeyi nerden öğrendi acaba? Hiç ağzımdan çıktığını hatırlamıyorum.

Ne yazık ki adım hâlâ umurunda değil. Bozulduğumu gizlemeye çalışsam da sanırım başaramadım. Biraz uzaklaştım, yosunlu dere kıyısına oturup ayaklarımı suya soktum. Ne zaman yüz yüze bakışarak dertleşebileceğim birine hasret kalsam buraya gelirim. Suda beliren sevimli, şeffaf gövdeyle konuşmak elbette hasretimi tam gidermiyor ama yapayalnız kalmaktan iyidir. Ne zaman konuşsam o da konuşuyor, derdimle dertleniyor, beni her defasında şöyle avutuyor: "Hiç arkadaşın yok diye yüzünü düşürme zavallı kız, ben sana arkadaşlık ederim." O benim biricik arkadaşım, kız kardeşim.

Ah beni o ilk terk edişi yok mu! Hiç mi hiç aklımdan çıkmıyor. Yüreğim kurşun gibi ağırlaşmıştı! "Şu hayatta sahip olduğum tek şey de yitip gitti!" diye sızlandım. Çaresizlik içinde, "Kalbim öyle kırık ki, onsuz nasıl yaşarım!" diyerek yüzümü avuçlarıma gömdüm, üzüntümü hiçbir şey hafifletemezdi. Derken başımı kaldırdığımda bir de baktım ki olanca parıltısıyla, gü-

zelliğiyle orada yeniden belirivermiş. Hemen kollarına atıldım!

Kusursuz bir mutluluktu benim için. Daha evvel de mutluluğu tatmıştım ama hiç böyle mest olduğumu hatırlamıyorum. O günden sonra beni bir daha bırakıp gideceğinden bir an bile kuşkulanmadım. Bazen bir-iki saat, bazen de tüm gün ortadan kaybolduğu oluyordu ama geri döneceğinden hiç şüphe duymuyor, sabırla bekliyordum. Kendi kendime, "Bir işi çıkmıştır ya da gezintidedir, döner nasıl olsa," diyordum. Yanılmıyordum da, her seferinde dönüyordu. Gece zifirî karanlık varsa ürkek yavrucak ortalıkta görünmezdi, ama ay ışığında muhakkak gelirdi. Şahsen ben karanlıktan korkmam, ama o yaşça benden küçük olduğu için korkuyor haliyle. Onu defalarca ziyaret etmişimdir. Hayat benim için ne zaman çekilmez hale gelse tek avuntum, sığınacağım liman o oluyor.

SALI

Bütün sabah harıl harıl çalıştım, etrafı derleyip topladım. Biraz olsun kendini yalnız hisseder de yanıma gelir diye bilerek yanına yaklaşmadım ama oralı bile olmadı.

Öğleyin çalışmaya biraz ara verdim. Arıların, kelebeklerin peşine takılıp oradan oraya koşturdum. Tanrı'nın göklerdeki gülümseyişini yakalayıp bağrında sakla-

yan güzelim çiçeklerin keyfini çıkardım! Birkaçını toplayıp kendime taç yaptım, öğle yemeğimi atıştırırken onlarla süslenip püslendim—yemeğim de elmaydı tabii. Sonra gölgelik bir yere oturup gelmesini bekledim ama gelmedi.

Gelmezse gelmesin. Çiçeklerden hiç hazzetmez zaten. İstisnasız hepsine çerçöp deyip geçiyor, birini ötekinden ayırmıyor; üstelik kendince bunu üstünlük sayıyor. Ben umurunda değilim, çiçekler umurunda değil, rengârenk akşam göğü umurunda değil. O gitsin mis gibi yağan yağmurdan korunmak için kendine baraka yapsın, olgunlaşmış mı diye karpuzlara güm güm vursun, üzümlerin tadına baksın, ağaçlardaki meyveleri parmağıyla yoklasın. Maldan mülkten başka derdi yok mu bu adamın?

Öğleden sonra, aklımdaki bir iş için kuru bir dal parçasının ortasına bir başkasıyla delik açmaya çalıştım, ama öyle bir şey oldu ki dehşete kapıldım. Delikten ince, mavimsi bir örtünün yükselmesiyle her şeyi fırlatıp kaç-

mam bir oldu! O şeyi ruh sanıp epey korkmuştum. Arkamdan gelmediğini görünce rahatladım, bir kayaya yaslanıp soluklandım, vücudumu saran titreme geçene kadar bekledim. Sonra her an topuklamaya hazır şekilde, etrafı gözetleyerek usulca sürünmeye başladım. Yakınına geldiğimde bir gül çalısının dalları arasından gözucuyla baktım –bir yandan da erkek oralarda olsa da bu şirin, alımlı halimi görse keşke diye içimden geçiriyordum– ama ruh görünürlerde yoktu. İyice yaklaşınca delikteki pembemsi toz gözüme çarptı. Neymiş diye parmağımı sokmamla çığlığı basmam bir oldu. Ahh! diye haykırarak parmağımı geri çektim. Dayanılmaz bir acıydı bu. Parmağımı ağzıma soktum, bir o ayağım bir bu ayağım üzerinde oradan oraya sekerek, oflayıp puflayarak acımı dindirmeye çalıştım. Sonra da fazlasıyla ilgimi çeken bu olayı incelemeye koyuldum.

Bu pempemsi toz da neyin nesi diye meraklanmıştım. Bahsini daha önce hiç işitmediğim bu şeyin adı bir

anda dilimin ucuna geliverdi. *Ateş!* Bunun ateş olduğuna adım kadar emindim. Hiç tereddüt etmeden ateş adını verdim o yüzden.

Daha önce var olmayan bir şey yaratmıştım. Dünyanın sayısız güzelliklerine bir yenisini eklemiştim. Bu başarının haklı gururunu yaşıyordum, koşa koşa gidip ona olanları anlatmak, böylece gözündeki saygınlığımı artırmak geçti içimden ama biraz düşününce vazgeçtim. Umurunda bile olmazdı ki. Hemen bu şeyin ne işe yaradığını soracaktı. Peki ben ne cevap verecektim buna? Bir işe yaramıyordu ki, yalnızca güzeldi işte.

O yüzden iç geçirip vazgeçtim gitmekten. Öyle ya, bir halta yaramıyordu bu şey; barınak inşa edemezdi, karpuzlara lezzet katamazdı, ağaçlara daha çabuk meyve verdiremezdi, işe yaramaz, aptalca, bomboş bir şeydi. Kesin hor görüp iğneli laflar edecekti. Oysa bana göre ortada hor görülecek bir şey yoktu. "Ey ateş, seni narin, pembe yaratık.. O kadar güzelsin ki, sana âşığım.. Güzelliğin bana yeter!" deyip bağrıma basacaktım ki son anda kendimi tuttum. Derken birincisini çok andırdığı için intihal sanılmasından çekinsem de, aklıma başka bir atasözü geliverdi: "Sütten ağzı yanan denek, yoğurdu üfleyerek yer."

Tekrar işe koyuldum. Hatırı sayılır miktarda ateş tozu yaptım. Eve götürüp canım sıkılınca kurcalamak için bir tutam kuru yaprağın üzerine koydum. Gelin görün ki yol-

da ansızın rüzgârın vurmasıyla püskürmeye, tüm hiddetiyle tükürükler saçmaya başlayınca elimden fırlatıp attım ve kaçmaya başladım. Arkama dönüp baktığımda mavi ruh havaya yükseliyor, bir bulut misalı etrafa yayılıyordu. Derken kafamda bir isim şimşek gibi çakıverdi: *Duman!* Kelimeyi buldum bulmasına ama daha önce duman diye bir şeyi ne görmüşlüğüm ne duymuşluğum vardı.

Derken dumanın içinden kırmızılı sarılı titrek ışıklar yükselmeye başladı, onların da adını bir çırpıda *alev* koydum. Hatta bunlar tam olarak dünyanın ilk alevleri olmasına rağmen verdiğim isimde yanılmamıştım. Ağaçlara tırmanıyor, uçsuz bucaksız duman bulutlarının orasından burasından görkemli parıltılar saçıyorlardı. Dayanamayıp ellerimi çırpmaya, kendimden geçerek kahkahalar eşliğinde dans etmeye başladım. Tanık olduğum şey öyle yeni, tuhaf, olağanüstü ve güzeldi ki anlatamam!

Koşa koşa geldi, bir süre hiçbir şey söylemeden öylece kalakaldı. Sonra bunun neyin nesi olduğunu sordu.

Ah keşke çattadanak böyle bir soru sormasaydı. Cevap vermekten başka çarem yoktu. Bunun ateş olduğunu söyledim. Her şeyi benim bilmem ve onun sormak zorunda kalması canını sıkıyorsa bu benim suçum değil. Çok da meraklı değilim canını sıkmaya. Biraz duraksadıktan sonra:

"Nerden çıktı bu böyle?" diye sordu.

Çattadanak sorulan bir soru daha. Böyle soruya çat diye cevap verilir.

"Ben yarattım."

Ateş giderek daha uzaklara doğru yol alıyordu. Yanan alanın dibine gidip yere bakarak:

"Bunlar da ne?" diye sordu.

"Kömür."

Bir tanesini incelemek için eline aldı ama fikrini değiştirip geri koydu. Ardından çekip gitti. *Hiçbir şey* umurunda değil.

Benim umurumdaydı işte. Gri renkli, yumuşak, incecik, güzel mi güzel küller kalmıştı geriye. Bir bakışta tanımıştım. Korlar vardı bir de, onları da hemen bilmiştim. Külleri eşelerken elmalarımı buldum, pek sevindim. Ne yapayım gencim, iştahım da yerinde. Ama hepsinin patlamış, bozulmuş olduğunu görünce hayallerim yıkıldı. Derken bu bozulmuş gibi duran elmaların tadının eskisinden de güzel olduğunu anladım. Ateş güzel şey, gün gelecek epey faydası dokunacak bence.

CUMA

Onu en son geçen pazartesi akşam karanlığı çökerken gördüm. Tüm iyi niyetimle, çalışkanlığımla buralara çekidüzen vermeye çalıştığım için bana övgüler düzmesini bekliyordum. Ama beni görmekten pek memnun değildi, yolunu değiştirip gitti. Memnun olmadığı tek şey bu değildi. Şelalede yüzmeyi bırakması konusunda bir kez daha ikna etmeye çalıştım onu. Ateş bana yeni bir duyguyu öğretmişti çünkü. Daha önce tattığım aşk gibi, keder gibi duygulardan tamamen farklı, yepyeni bir duyguydu bu: Korku. Berbat bir şey bu! Keşfetmez olaydım. Bana kasvetli anlar yaşatıyor, mutluluğumu

bozuyor, ürperip tir tir titrememe neden oluyor. Gelin görün ki bir türlü ikna edemedim onu, korkuyu henüz keşfetmemişti, beni anlayamazdı.

ÂDEM'İN GÜNCESİNDEN ALINTI

Belki de onun gencecik, masum bir kız çocuğu olduğunu hatırlayıp daha çok anlayış göstermeliyim. İlgi alakayla, hevesle, neşeyle dolup taşıyor. Dünya onun için büyüleyici, şaşırtıcı, gizemli, neşe kaynağı bir yer. Yeni bir çiçek keşfettiğinde ağzı kulaklarına varıyor, seviyor çiçeği, öpüp kokluyor, konuşuyor onunla, sevecen isimler dökülüyor ağzından. Tam bir renk delisi; kahverengi kayalar, sarı kum, gri yosun, yeşil yapraklar, mavi gök, sedef rengine bulanmış şafak, dağlardaki mor siluetler, günbatımında kızıl denizlerde yüzen altın rengi adalar, sıra sıra bulut kümelerinin arasında süzülen solgun ay, uzayın derinlerinde mücevher gibi parıldayan yıldızlar... Görebildiğim kadarıyla bunların hiçbirinin kimseye bir faydası yok ama rengârenk ve görkemli olmaları ona yetiyor da artıyor, aklı başından gidiyor. Sadece birkaç dakikalığına susup hiç kımıldamadan durmayı başarsa ne sakin bir görüntü olurdu. Sanırım böyle olsaydı onu seyretmekten keyif alabilirdim. Aslında bundan eminim. Zira gitgide fevkalade alımlı bir yaradılışı olduğunu fark ediyorum; kıvrak, çıtı pıtı, fit, boylu boslu, endamlı, marifetli... Bir keresinde güneşin altında parlayan bembeyaz, çıplak vücuduyla kayanın birinin üzerinde dikilmiş, zarif başı geriye sarkık, elini gözlerine siper etmiş, bir

kuşun uçuşunu seyrediyordu. İşte o zaman ne kadar güzel olduğunu anladım.

PAZARTESİ ÖĞLEN

Şu gezegende ilgisini çekmeyen bir şey varsa da ben bilmiyorum. Benim yüzüne bile bakmadığım hayvanların istisnasız hepsine kanı kaynıyor, hepsinin değerli birer hazine olduğunu düşünüyor, her yeni geleni bağrına basıyor.

Dev bir *brontosaurus* koca adımlarla bizim yöreye geldiğinde bulunmaz bir nimetmiş gibi davrandı. Bana göreyse bu bir felaketti. İşte hayata bakışımızda nasıl bir geçimsizliğin hüküm sürdüğüne dair sıkı bir örnek. Hayvanı evcilleştirmek istedi, ben de, "Madem öyle hayvanın senin olsun," deyip buralardan taşınmak istedim. Sıcak davranırsak evcilleştirilip sevimli bir ev hayvanı olabileceğine inanıyordu. Ben de yedi metre yüksekliğinde, yirmi beş metre uzunluğundaki bir ev hayvanının aklından bir kötülük

geçmese bile evimizin üstüne oturup yerle bir edebileceğini, ne kadar şuursuz bir hayvan olduğunu görmek için gözlerine bakmanın yeterli olduğunu anlatmaya çalıştım.

Gönlü hâlâ bu canavarı sahiplenmekten yanaydı, pes etmeye niyeti yoktu. Bir mandıra kurabileceğimizi düşünüyordu, hatta sağma işinde benden yardım istedi, ama böyle tehlikeli bir şeye yeltenemezdim. Ne cinsiyeti sağılmaya uygundu ne de o uzunlukta bir merdivenimiz vardı. Bu da olmayınca canavarın sırtına binip manzarayı seyredeyim bari diye tutturdu. Hayvanın devrilmiş ağaç gibi yerde uzanan dokuz-on metre uzunluğundaki kuyruğuna tırmanabileceğini sanıyordu ama yanılıyordu. Kuyruğun dik kısmı öyle kaygandı ki aşağı kayıverdi, ben olmasam neredeyse bir tarafını kıracaktı.

Aklı başına geldi mi peki? Hayır tabii ki. Onu ispattan başka hiçbir şey tatmin etmez, deneye tabi tutulmamış tezlerle işi olmaz. Hakkını teslim edeyim, gerçek ruh budur. İmrendiğimi, etkisinde kaldığımı itiraf etme-

liyim. Onunla biraz daha zaman geçirirsem bu huyu bana da geçecek anlaşılan. Bu devle ilgili son bir teorisi kaldı. Şayet ondan evcilleşmiş, dost canlısı bir hayvan yaratırsak, nehrin ortasında köprü olarak faydalanabilirmişiz. Meğer hayvan ziyadesiyle evcilmiş de haberimiz yokmuş. Teorisini uygulamaya çalıştı birkaç defa, ama işe yaramadı. Ne vakit hayvanı güzelce nehrin ortasına yerleştirip üzerinden geçmek için nehrin kıyısına dönse, dev bir evcil hayvan gibi tıpış tıpış peşinden geliyordu. Tıpkı öbür hayvanlar gibi. Onlar da aynen böyle yapıyor.

Salı, çarşamba, perşembe ve şimdi bugün. Hepsi onu görmeden geçti gitti. Yalnız kalmak için çok uzun bir süre bu. Yine de istenmeyen kişi olmaktan iyidir.

CUMA

Arkadaş edinmeden yapamam ben. Yaradılışım böyle anlaşılan. O yüzden hayvanlarla arkadaşlık kurdum. Çok cana yakınlar, öyle iyi huylu, öyle incelikliler ki. Asla

somurtmazlar, davetsiz misafirmişsiniz gibi hissettirmezler, yüzlerinden gülümseme eksik olmaz, hatta kuyruğu olanlar kuyruklarını sallayarak sizi selamlar. Her an sizinle haşarılık etmeye, gezintiye çıkmaya ya da canınız ne isterse yapmaya hazır ve nazırdırlar. Hepsi katıksız birer centilmen bence. Bütün bu saydığım günlerde çok iyi vakit geçirdik, yalnızlığımı bir an olsun hatırlamadım.

Yalnızlık da ne! Lafını bile etmemeliyim. Nereye gitseniz etrafınızda cirit atarlar, bazen çayırlar dolusu olurlar, sayısını bile kestiremezsiniz. Çayırın ortasında bir kayaya tırmanıp uçsuz bucaksız tüy yığınına baktığınızda karşınıza alacalı bulacalı, çizgi çizgi, dalga dalga oynaşıp duran bir renk cümbüşü çıkar, öyle ki kendinizi bir gölde sanırsınız. Tabii bilirsiniz ki değilsinizdir. Topluca uçan kuşlar bazen gökte fırtına gibi süzülür, kanatlarını öyle bir çırparlar ki kasırgalar kopar. Bu kuş tüyü curcunasına güneş vurunca aklınıza gelebilecek tüm renkler ışıldayıverir, gözlerinizi kamaştırmaya yeter bu manzara.

Uzun gezintilere çıktık, dünyanın neredeyse tamamını görmüşümdür. Bu beni dünyanın ilk ve tek gezgini yapar. Yola çıkışımız epey görkemli, hiçbir yerde rastlayamazsınız böylesine. Rahat bir yolculuk olsun diye bir kaplanın ya da leoparın sırtına biniyorum. Sırtları yumuşak ve yuvarlacık, tam bana göre. Üstelik çok güzel hayvanlar bunlar. Ama uzun yolculuklarda ya da manzaranın keyfini çıkarmak istiyorsam file biniyorum. Binerken beni hortumuyla sırtına alıyor, inerken kendim iniyorum. Konaklayacağımız yere varınca çöküyor, kuyruğundan aşağı kayıveriyorum.

Kuşlarla hayvanlar birbirleriyle çok iyi geçiniyorlar, aralarında hiç sürtüşme yaşanmıyor. Benimle konuşup duruyorlar ama yabancı bir dil olmalı bu, söylediklerinin tek kelimesini dahi anlamıyorum. Gerçi ben onlara karşılık verdiğimde beni genelde anlıyorlar, özellikle de fille köpek. Bu durum kendimden utanmama sebep oluyor. Görünen o ki benden daha akıllılar. Oysa esas denek olmak için yanıp tutuşuyorum ben, buna kararlıyım da.

Sürüsüne bereket şey öğrendim, kendimi yetiştirdim bu süre zarfında, artık eskisi gibi değilim. Başlarda cahildim. İlk zamanlar sabah akşam gözetlememe rağmen bir türlü nehrin bayır yukarı akışına denk gelememiş olmak çok canımı sıkardı, ama şimdi kafaya takmıyorum pek. Sayısız deneyin ardından anladım ki nehir ancak karanlıkta bayır yukarı akıyor. Karanlıkta aktığını biliyorum, çünkü göl hiç kurumuyor; öyle ya gölün suyunu boşaltan nehir gece suyu geri boşaltmasa göl kururdu. Bazı şeyleri kanıtlamanın en iyi yolu fiilen deney yapmaktan geçiyor, işte o zaman gerçekten *biliyorsunuz*. Varsayımlara, tahminlere bel bağlarsanız kendinizi asla yetiştiremezsiniz.

Bazı şeyleri keşfedemiyorsunuz, ama tahminlerle,

varsayımlarla o şeyi keşfedemeyeceğinizi anlamanıza imkân yok. Sabırlı olmalı, keşfedemeyeceğinizi keşfedene kadar deney yapmaya devam etmelisiniz. Üstelik pek keyifli bir yol bu, dünyayı oldukça ilginç bir yer yapıyor. Keşfedecek bir şey olmasaydı, dünya tatsız tuzsuz bir yer olurdu. Bir şeyi keşfetmeye çalışıp keşfedememek en az keşfetmek kadar, hatta belki de daha ilgi çekici. Nehrin sırrı ben keşfedene kadar gizli bir hazine gibiydi, ben keşfedince işin tüm heyecanı kaçıverdi, kendimi boşlukta hissettim.

Deneyler sayesinde odunun, kuru yaprakların, kuş tüyünün ve daha nicelerinin suda yüzdüğünü öğrendim. Tüm bu bulgular bir araya geldiğinde, bir kayanın da yüzebileceğini şıp diye anlıyorsunuz. Bunu kanıtlamanın bir yolu olmadığından –şimdilik– bu çıkarımla yetinmek durumundayım. Nasılsa bir yolunu bulacağım, gene işin tüm heyecanı kaçacak. Böyle şeyler beni üzüyor; çünkü ben günbegün her şeyi keşfettikçe işin tüm büyüsü bo-

zulacak, bense o heyecana bayılıyorum! Geçen gece bunları düşünmekten uykularım kaçtı.

Başlarda ne amaçla yaratıldığımı tam kestiremiyordum, ama şimdi anlıyorum ki bu göz kamaştırıcı dünyanın sırlarını keşfetmek, neşelenmek ve tüm bu güzelliği tasarlayıp bize Bahşeden'e şükretmek için buradayım. Daha öğrenecek çok şey var bence, yani umarım öyledir. Çalışmalarımı ağırdan alır, hemen çarçur etmezsem haftalarca yeni şeyler keşfedebilirim. Öyle umuyorum. Bir tüyü havaya fırlattığınızda nazlı nazlı süzülüp gözden uzaklaşıyor, aynı şeyi bir toprak parçasıyla denediğinizdeyse olmuyor. Her seferinde yere çakılıyor. Neden acaba? Elbette düşmüyordur ama neden düşüyormuş gibi gözüküyor? Bir tür göz yanılması bu bence. Yani ikisinden biri demek istiyorum. Hangisi bilmiyorum. Tüy de, toprak parçası da olabilir, hangisi olduğunu kanıtlayamam. Tek bildiğim içlerinden birinin göz aldatmacası olduğu; hangisini seçeceğiniz size kalmış.

Gözlemlerime göre böyle giderse yıldızlar daha fazla dayanamaz. En iyileri gözlerimin önünde eriyip göğe karıştı. Biri eriyorsa hepsi eriyebilir, hepsi bir gecede yok olabilir. Bu acı bir gün yaşanacak, adım gibi eminim. O yüzden her gece gözlerim uykuya yenilene dek bu ışıltılı manzarayı doya doya seyredip hafızama kazımak istiyorum. Böylece bir gün bizden alındıklarında, karanlık göğe bakıp bu sayısız güzelliği hayal gücümle canlandırabilir, hatta belki ışıldatırdım yeniden. Yanaklarımdan damlalar süzülürken gözlerimin pusuyla her birini çift görürdüm.

Düşüşten Sonra

Cennet Bahçesi'ni hayal meyal hatırlıyorum. Eşsiz, büyüleyici bir güzelliği vardı. Artık yok. Bir daha göremeyeceğim orayı.

Cennet Bahçesi'ni yitirdim ama onu buldum ya, bana yeter. Beni karınca kararınca seviyor, bense onu tutkulu yaradılışımın olanca gücüyle seviyorum. Gençliğime ve cinsiyetime veriyorum bunu. Kendi kendime onu neden bu kadar sevdiğimi soruyorum ama ben de bilmiyorum, aslında bilmek de istemiyorum. Bu türden bir sevginin öbür sürüngenlere ya da hayvanlara duyulan sevgi gibi ölçüp biçilebilir, akıl yürüterek anlaşılabilir bir şey olmadığını düşünüyorum. Düşündükçe daha da hak veriyorum kendime. Mesela bazı kuşları iyi şakıdıkları

için seviyorum ama Âdem'i şarkıları için sevdiğimi söyleyemem. Hayır hayır, katiyen bu değil. Bir türlü ısınamadım şarkı söyleyişine. Yine de söylemesini istiyorum, çünkü ilgi duyduğu her şeyi sevmeyi öğrenmek için can atıyorum. Öğrenebileceğime de şüphem yok, zira başlarda hiç katlanamıyordum, şimdi sonunu getirebiliyorum. Öyle söylüyor ki süt bile ekşiyor ama ziyanı yok, onun için ekşi süte de alışırım.

Onu sevmemin nedeni parlak bir zekâsı olması mı? Hayır hayır, katiyen bu değil. Kafası çalışmıyor diye kimse onu suçlayamaz, Tanrı vergisi bir şey bu ve onun payına pek bir şey düşmemiş. Bir bildiği vardır herhalde Tanrı'nın. Zamanla zekâsı da gelişecektir, öyle bir anda olmasını beklemiyorum. Telaşa mahal yok zaten. Şimdilik bu kadarı yetiyor da artıyor.

Onu sevmemin nedeni davranışlarındaki incelik, zariflik ya da düşüncelilik mi? Hayır, bu konuda bir dolu

eksiği var ama olsun bu hali de iş görüyor, üstelik kendini her geçen gün geliştiriyor.

Onu sevmemin nedeni hamaratlığı mı? Hayır hayır, katiyen bu değil. Bence hamurunda hamaratlık var, ama nedendir bilmem bunu benden saklıyor. Kanayan tek yaramdır bu. Yoksa bana karşı hep içten ve dürüst davranıyor. Bundan başka hiçbir şey saklamadığına da eminim. Benden bir şeyler gizlediğini düşündükçe uykularım kaçıyor, ama bir şekilde aklımdan çıkaracağım bu düşünceyi. İçim içime sığmıyorken mutluluğumun bozulmasına izin vermeyeceğim.

Onu sevmemin nedeni eğitimli oluşu mu? Hayır hayır, katiyen bu değil. Kendi kendini yetiştirmiş, sahiden de sürüsüne bereket şey biliyor ama dişe dokunur bilgiler değil.

Onu sevmemin nedeni yürekli oluşu mu? Hayır, bu

da değil. Hakkımda ileri geri konuştu ama bundan dolayı onu suçlamıyorum. Cinsiyetine has bir tuhaflık bu, cinsiyetini kendi seçmiyor sonuçta. Bense hayatta onu kötülemezdim, öleyim daha iyi. Gerçi bu da benim cinsiyetime has bir şey, kendime pay çıkarmamın hiçbir anlamı yok, cinsiyetimi ben seçmedim sonuçta.

Öyleyse neden seviyorum ben bu adamı? Sırf erkeğim olduğu için sanırım.

Özünde iyi bir insan olduğu için seviyorum onu, ama öyle olmasaydı da sevebilirdim. Beni dövse de sövse de aşkımdan vazgeçmezdim. Adım gibi eminim. Bu da bir tür cinsiyet sorunu sanırım.

Hem güçlü hem yakışıklı olduğu için seviyorum onu, hayranım ona, gurur duyuyorum bu özellikleriyle, ama bunlarsız da severdim. Çirkin olsa da severdim, ucube olsa da severdim, onun için çalışır didinir, kölesi olur, dualarımı eksik etmez, ölene dek dizinin dibinden ayrılmazdım.

Evet, bence onu sırf *benim* olduğu ve *erkek* olduğu için seviyorum. Başka da bir açıklaması yok. Başta da söylediğim gibi ölçüp biçilebilir, akıl yürüterek anlaşılabilir türden bir şey değil bu. Ansızın geliveriyor, nereden geldiğini kimse bilmiyor, açıklayamıyor da. Açıklanmasına gerek de yok zaten

Ben böyle düşünüyorum. Ama ben yalnızca bir kızım, bu meseleyi irdeleyen ilk kız. Belki de gün gelecek toyluğumdan, cehaletimden dolayı tamamen yanıldığım ortaya çıkacak.

Kırk Yıl Sonra

Tanrı'dan tek dileğim, en büyük arzum şu dünyadan birlikte göçüp gitmek. Öyle bir özlem ki bu, yeryüzünden asla silinmeyecek, seven her kadının yüreğinde yaşayacak, benim adımla anılacak.

İkimizden birinin önce gitmesi gerekirse de, dilerim o

ben olurum. O güçlü, bense zayıfım. O bensiz yapabilir belki ama ben onsuz bir hayata nasıl katlanırım? Bu dileğim de ölümsüzdür, soyum devam ettikçe bu yakarış sürüp gidecektir. Ben ilk kadınım ve yeryüzündeki son kadında yaşamaya devam edeceğim.

Havva'nın Mezar Yazısı

ADEM: O neredeyse, cennet orasıdır.

CENNETTEKİ O GÜN

(Şeytan'ın Güncesinden Pasajlar)

Yıllar yıllar önce erkekle kadın Bilgi Ağacı'nın oraya gelip sohbete tutuştuklarında ben de yakınlardaki çalılıkların arasında dolaşıyordum. Onca yılın ardından yeniden görmüştüm onları. Tıpkı ilk günkü gibi gencecik bir kızla oğlandı gördüğüm. Çıtı pıtı, fit, kıvrak, kar beyazı gövdeleri pembe göğün altında hafifçe kızarmıştı. Masum birer çocuk gibi çıplaklıklarından bihaber, kelimeleri kifayetsiz bırakacak kadar güzeldiler, bakmaya doyamazdınız.

Kulak kesildim konuşmalarına. Tıpkı eski günlerdeki gibi aynı kelimeleri geveleyip duruyorlardı. İyi, kötü, ölüm gibi sözcüklerin anlamı üzerine kafa yoruyorlardı ama bir sonuca varamıyorlardı tabii. Âdem, "Gel bakalım, belki Şeytan'ı buluruz. O böyle şeyleri biliyordur," dedi.

Bunun üzerine saklandığım yerden çıkıp Havva'ya hayranlık dolu bakışlar atarak:

"Ah seni tatlı yaratık, sen beni hiç görmedin ama ben seni tanırım. Yeryüzünde görmediğim hayvan kalmadı, hiçbiri güzellikte eline su dökemez. Saçların, gözlerin, yüzün, ten rengin, boyun bosun, yürürken nazlı nazlı salınan ak kolların, bacakların hepsi birbirinden güzel, tapınılası, kusursuz," dedim.

Bu sözlerim hoşuna gitmiş olacak ki kendini şöyle bir süzdü, hayran hayran elini ayağını seyrettikten sonra tüm saflığıyla:

"Böyle güzel olmak beni keyiflendiriyor. Âdem de bir o kadar güzeldir."

Güzelliğini göstermek için Âdem'i bir o yana bir bu yana çevirdi, masmavi gözlerinden saf bir gurur okunuyordu. Âdem'se tüm bunları doğal bir şeymiş gibi kabulleniyor, bir çocuk gibi sevinerek, "Başıma çiçeklerden taç yaptığında daha bir güzel oluyorum," diyordu.

"Evet doğru, seyret şimdi," dedi Havva, sonra da bir kelebek misali oradan oraya uçuşarak çiçek topladı, el çabukluğuyla saplarını birbirine bağlayarak yaptığı tacı Âdem'in başına takıverdi. Parmak uçlarında yükselerek hünerli ellerinin her dokunuşuyla taca ayrı bir güzellik ve zarafet kattı. Bunu nasıl becerdi bilinmez, püf noktasını yalnızca kendisinin bildiği, kimselerin erişemeyeceği gizemli bir sır gibi görünse de orada bir yerde doğanın yasaları işliyordu sanki. Tacın şekli şemali nihayet içine sindiğinde sevinçten ellerini çırptı, sonra da uzanıp Âdem'i öptü. Başından sonuna, şimdiye dek tanık olduğum en güzel manzaralardan biriydi.

Şimdi gelelim konumuza. O kelimelerin ne anlama geldiğini Havva'ya söyleyecek miydim?

Söylemek için can atıyordum ama nasıl? Ona bunu anlatmanın yolu aklıma gelmiyordu. Hatta kendisine de söyledim.

"Anlatmaya çalışayım ama işe yarar mı bilmiyorum. Mesela sence acı nedir?"

"Acı mı? Bilmem."

"Bilmezsin tabii. Nerden bileceksin? Acı dünyanıza özgü bir şey değil, şu an sizin acı çekmeniz imkânsız, hayatınızda fiziksel acıyı hiç tatmadınız bile. Bunu bir formüle, bir ilkeye indirgemek istersek elimizde ne kalır?

"Ne kalır?"

"Şu kalır: Yaşadığımız dünyanın yörüngesinin dışında dolanan, yaradılışımız ya da donanımımız gereği göremeyeceğimiz, hissedemeyeceğimiz ya da deneyimleyemeyeceğimiz şeyler kelimelere dökülüp kavranabilir hale getirilemez. Uzun lafın kısası bu. Bu bir ilke, bir aksiyom, bir yasa. Şimdi anlıyor musun?"

Zarif yaratık serseme dönmüş gibiydi, ağzından çıka çıka şu boş laf çıktı:

"Aksiyom da ne?"

Anlayamamıştı. Muhtemelen de anlayamayacaktı. Yine de çabalaması bile başarı sayılırdı benim için, bahsettiğim hakikatin kanlı canlı ispatıydı adeta. Aksiyom şimdilik dünyada deneyimlediklerinden öte bir şey olduğundan onun için bir anlam ifade etmiyordu. Sorusunu duymazdan gelip devam ettim.

"Peki korku nedir?"

"Korku mu? Bilmem."

"Çok normal. Neden bilesin ki? Bu duyguyu hiç tatmadın, tadamazsın, senin dünyana ait bir şey değil. Bir araba dolusu laf etsem de korkunun ne olduğunu sana anlatamam. Hal böyleyken ölümü nasıl anlatırım ki? Hayatında ölüm nedir hiç görmedin, dünyana tamamen yabancı bir şey. Senin için bir anlam ifade etmesi olanaksız. Bir bakıma uykudur ölüm dediğin."

"Ha, biliyorum öyleyse!"

"Yalnız dikkat edersen bir bakıma uykudur dedim. Ölüm uykudan çok daha fazlasıdır."

"Uyku ne keyifli, ne hoş bir şey!"

"Ölümse uzun bir uykudur, hem de upuzun."

"Ne güzel işte! Ölümden daha güzel ne olabilir ki diye düşünmeye başladım."

Kendi kendime, "Zavallı çocuk bir gün nasıl acı bir gerçekten bahsettiğini anlarsın belki. İşte o gün yüreği-

nin acısına yenik düşüp, 'Gel al beni ey Ölüm, sen ki merhametlisin! Al götür beni sonsuzluğun bağışlayıcılığına, sen ey acı çekenlerin sığınağı, sahipsizlerin, kimsesizlerin yoldaşı!' diye isyan edersin belki." Bunları düşünürken bir anda yüksek sesle, "Ama bu uyku ebedî bir uykudur," dedim.

Bu lafım kafasını karıştırmıştı. Aksi beklenemezdi zaten.

"Ebedî de ne demek?"

"İşte bu da şimdilik sizin dünyanıza ait bir şey değil. Sana anlatabilmenin bir yolu yok."

Ümitsiz vakaydı. Deneyimlediklerinin dışındaki şeylere yapılan atıflar onun için yabancı dil gibiydi, hiçbir anlam ifade etmiyordu. "Parmağını mum alevine yaklaştırma, yakar bak!" diye annesinden durmadan uyarı yiyen küçücük bir çocuk gibiydi. Yakmak... Bebek için yabancı bir sözcük, anlamını kendi deneyimleyip öğrenene kadar da çocuğu hayatta korkutmaz. Anneciği istediği kadar uyarsın, bebek agular gugular eşliğinde o cici aleve dokunacaktır. Bu derin düşüncelere daldıktan sonra ebedî sözcüğünü ona anlatmanın bir yolu olmadığını yineledim. Bir süre sessiz kaldı, bu derinlikli meseleleri zihninin el değmemiş çarklarında evirip çevirdi, derken bu bulmacayı bir kenara bırakıp kıvırmaya başladı.

"Peki, bir de şu öbür sözcükler var. İyi ne, kötü ne?"

"Bu da bir başka zorluk. Yaşadığın dünyanın yörüngesinin dışında dolanan bir başka şey daha. Yalnızca ahlak dünyasında yeri vardır bunların. Sizin ahlaki değerleriniz yok ki."

"Ahlak da ne?"

"İyiyle kötüyü, doğruyla yanlışı birbirinden ayıran bir yasalar bütünü. Sizin için böyle şeyler yok. Tam olarak açıklığa kavuşturamam, anlayamazsın."

"Hiç değilse denerim."

"Otoriteye boyun eğmek bir ahlak kuralıdır. Diyelim ki Âdem çocuğu geceleyin nehirde bırakmanı yasakladı, yine de bırakır mısın? Tüm sevecenliğiyle, dürüstçe cevap verdi:

"Canım isterse bırakırım, neden bırakmayayım."

"İşte tam dediğim gibi. Görev, emir, itaat gibi şeyler hakkında hiçbir fikrin yok, senin için hiçbir şey ifade etmiyorlar. Bu yaşadığınız yerde yaptığınız, söylediğiniz ya da düşündüğünüz herhangi bir şeyden sorumlu olmanız olanaksız. Yanlış yapman mümkün değil; çünkü doğru ya da yanlışın ne olduğu konusunda diğer hayvanlardan fazla bir bilgin yok. Sen de onlar da yalnızca doğru davranabilirsiniz. Her davranışız doğru, her davranışınız masumdur. Kutsal bir yerdir burası, yerde ya da gökte varıp varabileceklerinizin en yücesi, en kötülükten uzak olanıdır. Meleklere bahşedilmiştir. Melekler tamamen saf ve günahsızdırlar, doğru yanlış ayrımları yoktur, tüm davranışları masumdur. Doğruyu yanlışı ayırt edemeyen kimse yanlış yapamaz."

"Peki doğruyu yanlışı ayırt etmenin bir faydası var mı?"

"Kesinlikle yok! Bu bilgi meleklerin tüm kutsallığını, meleksiliğini yok eder, onları öyle bir alçaltır ki tahmin bile edemezsin."

"Doğru yanlıştan ayırt eden kimse var mı?"

"Var ama, cennette değil."

"Bu bilgiyi kazandıran nedir?"

"Ahlak Duygusu."

"O da ne?"

"Boş ver gitsin. Sende olmadığına şükret."

"Neden?"

"Çünkü bu duygu bir tür alçalmadır, yıkımdır. Onun yokluğunda insan yanlış yapamaz, varlığında yapar. Dolayısıyla bu duygu sadece ve sadece tek bir amaca hiz-

met eder, o da nasıl yanlış yapıldığını öğretmektir. Başka da bir şey öğretemez. Yanlışın yaratıcısıdır o. Ahlak Duygusu ona hayat verene kadar yanlış diye bir şey yoktu.

"Nasıl edinilir bu Ahlak Duygusu?"

"Şu ağacın meyvesini yemekle. Neden sordun ki? Ahlak Duygusu'na mı sahip olmak istiyorsun yoksa?"

Hevesle Âdem'e dönerek:

"Sen istemez miydin?" diye sordu.

Pek oralı olmadan şöyle dedi Âdem:

"Bana fark etmez. Bu konuşmadan hiçbir şey anlamadım ama isterseniz hep beraber yeriz, bir mahzuru yok benim için."

Zavallı cahil şeyler, ağaca yaklaşmamalarının buyrulmuş olması hiçbir anlam ifade etmiyordu onlar için, daha çocuktular; kendi küçük dünyalarının, dar yaşantılarının uzağında kalan henüz deneyimlenmemiş şeyleri, sözlü soyutlamaları anlayamazdılar. Derken Havva bir elmaya uzandı! Elveda Cennet Bahçesi, masum sevinçlerine elveda. Şimdi gelsin sefalet, açlık, soğuk, kalp kırıklığı, matem, gözyaşı, utanç, kıskançlık, kavga, fesatlık, onursuzluk, yaşlılık, yorgunluk, vicdan azabı; gelsin çaresizlik, ötesinde açılan cehennem kapılarına aldırmadan ölümün salıverilmesi için yakarış!

Havva'nın elmayı ısırmasıyla yere düşürmesi bir oldu.

Acıklı bir sahneydi. Allak bullak olmuş halde ağır ağır uykusundan uyanan birini andırıyordu. Yarı dalgın gözlerle bir bana bir Âdem'e baktı, altın sarısı saçlarını eliyle geri attı, derken bakışları birden çıplak bedenine takılıverdi. Yanakları al al oldu, fırlayarak bir çalının arkasına saklandı, hıçkıra hıçkıra:

"Eyvah, namusum elden gitti. Zararsız bedenim artık bir utanç kaynağı benim için!" Acısından inledi, homurdandı, başını öne eğerek söylendi, "Alçaldım artık...

Düştüm, hem de o kadar alçaldım ki bir daha ayağa kalkamam."

Âdem sanki rüyadaymış gibi, gözlerine inanamayarak bakıyordu, ne olup bittiğini anlamamıştı çünkü her şey onun dünyasının ötesinde yaşanıyordu hâlâ. Havva'nın sözlerinin Ahlak Duygusu ndan yoksun biri için bir anlamı yoktu. Âdem'in şaşkınlığı daha da katlandı. Havva'nın yüz yaşı habersizce üzerine çöküvermiş, gözlerinin ferini söndürmüş, ten rengi solmuş, saçları ağarmış, ağzının, gözlerinin etrafında kırışıklıklar çıkmış, bedeni çökmüş, teninin ipek parıltısı solmuştu.

Olanları gören güzel oğlan, tüm sadakati ve cesaretiyle hiçbir söz söylemeden elmayı alıp ısırdı. Aynı değişimi o da yaşadı. Topladıkları çalı çırpıyla mahrem yerlerini örttükten sonra da el ele, belleri bükük yola koyulup gözden uzaklaştılar.

HAVVA ANLATIYOR

I

Öfkeli melekler alevden kılıçlarla bizi Cennet Bahçesi'nden kovaladı. Bunu hak edecek ne yapmıştık? Kimseye zarar vermek gibi bir niyetimiz yoktu. Cahillik ettik evet, ama yerimizde hangi çocuk olsa böyle davranabilirdi. Emirlere itaat etmemenin yanlış bir şey olduğunu bilemezdik ki, böyle laflara yabancıydık, anlamıyorduk bile. Doğruyu yanlışı ayırt edemiyorduk ki, nereden bilelim? Ahlak Duygusu olmadan bilmemiz de imkânsızdı. En başından bize Ahlak Duygusu bahşedilmiş olsaydı, ki bu çok daha adil, çok daha merhametlice olurdu, işte o zaman emre itaatsizlikle suçlanabilirdik. Ama biz zavallı cahil çocuklara bilmediği, anlayamadığı sözcükler söyleyip, sonra da söylenenlere uymadığımız için cezalandırmanın neresi doğru? Şu benim dört yaşındaki en küçük yavrucaktan bile daha azını biliyorduk belki. Şimdi ona tutup da, "Eğer şu ekmeğe dokunacak olursan seni akıl almaz felaketlere sürüklerim, hatta bedenini tuzla buz ederim," desem, ekmeği eline alıp bu tuhaf lafları anlamadığı için aklından en ufak kötülük geçmeden gülümseyerek yüzüme baksa, güvendiği anacığının elleriyle masum yavrunun canına mı kıymalıyım? Ana yüreği buna daya-

nır diyen varsa buyursun gelsin. Âdem üzüntüden kafamın allak bullak olduğunu, kötü birine dönüştüğümü söylüyor. Ben neysem oyum, yaradılışım böyle.

Kovdular bizi. Bu uçsuz bucaksız yabaniliğin ortasına atıp kapıları üzerimize kapattılar. Halbuki kimseye zarar vermek gibi bir niyetimiz yoktu. Aradan üç ay geçti. Cahildik o zamanlar, şimdiyse bilgi yönünden zenginiz. Hem de ne zenginlik! Açlığı, susuzluğu, soğuğu öğrendik; acıyı, hastalığı, kederi öğrendik; nefreti, isyan etmeyi, dalavereyi öğrendik; vicdan azabını, suçluyu da suçsuzu da aynı kefeye koyan vicdanı öğrendik; bedenin de ruhun da nasıl bitkin düşebileceğini, dinçleştirmeyen uykuyu, dinlendirmeyen istirahati, cenneti geri getiren, uyanır uyanmaz da geri götüren düşleri öğrendik; sefaleti, işkenceyi kalp kırıklığını öğrendik; aşağılamayı, hakaretler yağdırmayı öğrendik; ahlaksızlığı, arsızlığı, art niyetliliği öğrendik; Tanrı'nın kendi suretinde yarattığı insan bedeninin gün ışığında çıplak olduğunda ayıplandığını öğrendik; korkuyu öğrendik; gösteriş budalalığını, ahmaklığı, haseti, riyakârlığı öğrendik; saygısızlığı öğrendik; küfrü öğrendik; doğruyu yanlıştan ayırt etmeyi, birinden kaçıp diğerini yapmayı öğrendik; Ahlak Duygusu'nun tüm mahsullerini öğrendik. Cennetin sonsuz saflığında bir saat geçirmek uğruna bu bilgilerin hepsini satabilirdik. Hayvanları da yanımıza çekerdik böylece!

İşte bu zenginliğin tamamı artık bizim. Ölüm dışında her şeyi biliyoruz. Ölüm... Ölüm. Ölüm nasıl bir şey acaba?

Âdem geliyor.

"Her şey yolunda mı?"

"Hâlâ uyuyor." Bu bizim ikinci çocuğumuz, adı Habil.

"Bu kadar uyuduğu yeter artık, bahçesi bakım istiyor. Hadi uyandır."

"Denedim ama başaramadım."

"Çok yorgun o halde. Bırak uyusun."

"Bence yarası yüzünden bu kadar uzun uyudu."

"Öyle olmalı. Bırakalım da dinlensin, uyku muhakkak yarasını iyileştirir."

II

Bir gün bir gece geçmesine rağmen hâlâ uyanmadı. O sabah tarlasındaki sunağın orada üstü başı kanlar içinde bulmuştuk onu. Ağabeyinin kendisini yere serdiğini söyledi. Daha fazla da bir şey söylemeden uykuya daldı. Yatağına yatırıp kanları temizledik, hiç acı çeker gibi bir hali yoktu, yarası ağır değildi öyleyse, yoksa uykuya dalamazdı.

Sabah erken bulmuştuk onu. Bütün gün mışıl mışıl uyudu, hiç kımıldamadan sırtüstü yatıyordu. Zavallım nasıl da yorulmuştu. Şafak vakti yatağından kalkar, hava kararana kadar çalışır; pek çalışkandır, işinde iyidir. Şimdiyse çalışmaktan bitkin düşmüştü. Bundan sonra kendine daha az yüklenmeli. Uyandığında isteyeceğim bunu ondan, benim bir lafımı iki etmez.

Tüm gün uyudu. Eminim, çünkü yanı başından hiç ayrılmadım. Ona yemekler yaptım, her an uyanır diye sürekli ısıttım. Uyanmasın diye ayaklarımı sürüyerek yürüdüm, güzel yüzünü seyrettim durdum, ona bahşedilen bu kutsal uyku için şükrettim. Gözleri apaçık öylece uyumaya devam etti. Bu işte bir tuhaflık var. Başta uyanık sandım, ama bana cevap vermeyince yanıldığımı anladım. Oysa beni asla karşılıksız bırakmaz. Kabil huysuzdur, duymazdan gelir beni bazen ama Habil başkadır.

Karnı aç uyanır diye tüm gece başucunda bekledim. Yüzü bembeyazdı, sonra değişti, çok eskiden cennette küçük bir oğlan çocuğuyken baktığı gibi bakmaya başla-

dı, öyle şirin öyle tatlı bakıyordu ki. O bakış beni yılların dipsiz bucaksızlığına sürükledi, gözyaşları içinde kara düşlere dalıp kendimi kaybettim. Saatlerce sürdü bu sanırım. Kendime geldiğimde uyanmıştır artık diye düşündüm. Uyansın diye yanağına bir öpücük kondurdum ama uyuklamaya devam etti, hayal kırıklığı içindeydim. Yanakları öyle soğuktu ki. Çuval dolusu yünle, kuş tüyüyle örttüm üstünü ama hâlâ soğuktu. Âdem de denedi, ama bir türlü ısınmadığını söyledi. Neler olduğunu anlamıyorum.

III

Bir türlü uyandıramıyoruz! Onu kollarıma alıp gözyaşlarımın tülü arkasından gözlerine baktım, ağzını açıp tek bir söz etmesi için yalvardım. Ah, yoksa o uzun uyku bu mu? Hani ölüm dedikleri? Ne yani artık hiç uyanmayacak mı?

ŞEYTAN'IN GÜNCESİNDEN

Ölüm dünyaya ayak bastı. Yaratıklar artık ölümlü. Aileden biri gitti bile. Ahlak Duygusu'nun mahsulleri tamamlandı böylece. Aile ölümü fena bir şey sanıyor, ama bir gün fikirleri değişecek.

Kadın erkek ilişkileri hep böylesine karmaşık mıydı? Mark Twain soruyu yanıtlamak için bilinen en eski âşıklara çevirir gözlerini ve Amerikan edebiyatının en samimi aşk hikâyelerinden biri başlar.

Âdem ile Havva kendilerini yeryüzünde bulurlar. Bu yabancı dünyadaki yaşamı ve tuhaf varlıkları tanımaya çalışırken bir de aşk çıkar başlarına. Günümüz gündelik yaşantısının sıkıntılarına pek benzemese de, hayatta kalmak için türlü mücadeleler vermek zorundadırlar. Fakat karşı cinsi anlamak ve birlikteliği sürdürmeye çalışmak onlar için doğada var olmaktan çok daha zorlayıcıdır. Kimi zaman sevdiğinin gönlünü almak, doğada ateş yakmaktan daha uğraştırıcı olabilir.

Twain'in yaşam mücadelesinin başkahramanlarının güncelerinden oluşturduğu öykü, zamanla büyük değişimlere uğrasa da aşkın özünün hâlâ korunduğunun mizahi bir ifadesi.

THG
133859
92H

#kısaklasikler #amerikanklasikleri #kadınerkek #ilişkiler #ilkaşk #ademilehavva

Kapak illüstrasyonu: Nazlı Karaturna

can

ISBN 978-975-07-5209-4

8,5 TL

canyayınları.com | f | | canyayınları

öykü